

Mål och Budget 2019-2021

Version: KF

Beslutad av:

Datum och paragraf:

Giltighetstid:

Revideringar och omarbetningar:

Dokumentet gäller för:

Dokumentansvarig: (befattning och organisatorisk tillhörighet)

Innehåll

Tillsammans för Hallstahammar, Kolbäck och Strömsholm. En budget för en växande kommun!	4
Planeringsförutsättningar	10
Hallstahammars kommun vision 2025	10
Kommunfullmäktiges prioriterade mål 2016–2019	12
Organisation	13
Ekonomiska förutsättningar	14
Ändringsbudget och sammanställning av nya driftsramar	17
Personalbudget	21
Nämndernas Verksamhetsbudget	23
Kommunstyrelsen	23
Socialnämnden	36
Barn och utbildningsnämnden	44
Tekniska nämnden	54
VA-verksamheten	62
Bygg och miljönämnden	65
Kultur och fritidsnämnden	71
Ekonomisk sammanställning	76
Driftsbudget	76
Investeringsbudget	77
Resultatbudget	79
Balansbudget	79

Tillsammans för Hallstahammar, Kolbäck och Strömsholm. En budget för en växande kommun!

Hallstahammars kommun fortsätter att växa! Målsättningen att öka med 150 personer per år håller! Budgetunderlaget för 2019 är baserat på 16 156 personer. SCB statistiken 1 november 2018 visar att det i Hallstahammars kommun bor 16 143 personer. Väldigt nära prognosen!

Att kommunen växer innebär ökade skatteintäkter och större utrymme för utveckling. Vår budget handlar inte bara om att växa utan minst lika mycket om att människor ska trivas och bo kvar i Hallstahammars kommun oavsett var i kommunen man bor. Vi vill ha en levande kommun i alla delar, från tätorten till landsbygden. Ett exempel är den stora bredbandssatsning kommunen genomför med vårt bolag FIBRA som nu fortsätter ut på landsbygden där erbjudanden om anslutning redan är i full gång. Landsbygdsatsningen pågår i 2 år och om de privata bolagen som också erbjuder fiber håller vad de lovar så kommer större delen av kommunens hushåll att ha fått erbjudande och kunnat ansluta sig under 2019–2020. Digitaliseringen är en del av framtiden och det är mycket viktigt att kunna erbjuda alla hushåll ett stabilt bredband samt att företagsetableringar som är i stort behov av pålitligt nätverk möjliggörs i hela kommunen.

Efter höstens val har Socialdemokraterna, Centerpartiet och Liberalerna bildat majoritet i Hallstahammars kommun. Vi har enats om ett program med 21 punkter. Dessa punkter ligger som en vägvisare under planeringsperioden. Vi kallar vårt samarbete för ”Tillsammans för Hallstahammar, Kolbäck och Strömsholm”. Det betyder att samarbetspartierna ska arbeta i gemensam riktning men det betyder också att vi vill fortsätta arbeta med en bred och öppen dialog tillsammans med kommuninvånare, föreningsliv och näringsliv för bästa gemensamma utveckling av vår kommun.

För kommunen innebär ett ökat befolknings- och skatteunderlag att intäkterna ökar, men det innebär också att många av kommunens verksamheter behöver växa i takt med en ökande befolkning. Framförallt märks det inom skolan och förskolan. Vi prognostiserar att ca hälften av befolkningsökningen består av barn och ungdomar. Det har redan märkts av där skolor och förskolor har ett ökat tryck och börjar bli trångbodda.

För att möta elevökningen i skolan har Parkskolan och Lindboskolan byggts om. Näslunds elever F-6 finns tillfälligt i Fredhemsskolans tomställda lokaler. Under planperioden finns medel avsatta för att bygga helt ny skola i Näs, på samma plats som den gamla skolan. En ny detaljplan håller på att tas fram som tar hänsyn till att en ny skola behöver kunna byggas i två plan samt att ny trafiklösning behöver planeras för att öka säkerheten för eleverna runt skolan.

Elevökningen avspeglar sig i hela kommunen och Vallbyskolan i Kolbäck är i stort behov av mer lokaler. F.o.m hösten 2018 har årskurs 5 på Vallbyskolan flyttas till Tunboskolan. Under 2019 kommer Tunboskolan att byggas ut för att inrymma även årskurs 4. Det innebär att Tunboskolan fr.o.m hösten 2019 blir en 4–9 skola. Ombyggnationen gör att Vallbyskolan får bättre med plats och Tunboskolan får ett bättre elevunderlag och tryggas för framtiden.

För förskolans del ser vi att variationen i årskullarna gör att det kommer att finnas utrymme i förskolan under 2019 med befintliga platser. För att möta kommande behov av utökade platser ska vi arbeta för att välkomna olika mindre etableringar av alternativ barnomsorg.

För barn och ungas fritid kommer vi bl.a. att fortsätta att utveckla Kulturhuset. I Kolbäck kommer Skateparken att byggas till med en större ramp som önskas av ungdomarna. Vi kommer fortsatt att prioritera barn- och ungdomsverksamhet i vårt stöd till föreningslivet. Extra medel är avsatta för att ungdomsgårdarna ska hålla öppet under hela sommarlovet. Pengar finns för fortsatt utveckling av lekpark, förskole- och skolgårdar. Den uppskattade satsningen med 4 ts ungdomscoacher på heltid kommer att vara kvar. Vår ambition är att alla barn ska kunna ha en aktiv fritid oavsett livssituation eller familjens ekonomi. Under 2019 kommer en fritidsbank att startas upp vilken möjliggör för fler att utöva och prova på olika aktiviteter.

Båda baden är i behov av upprustning och underhåll. Skantzöbadet är mycket uppskattat på sommaren av både turister och kommuninvånare. De populära sommarbadkorten för kommunens barn och ungdomar kommer att finnas kvar med förmånliga priser för den som vill ha tillgång till bad under hela sommaren. Skantzöbadet har stora behov av renovering, särskilt gäller det arbetsmiljön för dem som sköter reningsanläggningen. Under 2019–2020 prioriterar vi därför Skantzöbadet och avsätter medel för renovering. Vid Skantzö kommer också en ny minigolfbana att anläggas under 2019 och campingen kommer att utökas med ytterligare 10 platser.

Vallmobadet har även det behov av underhåll och upprustning. Vallmobadet är mycket populärt med fredagarnas familjebad, vattengympagrunder, babysim, rehab bassäng mm, något vi är rädda om vill behålla. Vallmobadet kommer i vår budget att renoveras under 2020.

Hallstahammar ska vara en äldrevänlig kommun där medskapande och delaktighet är viktigt. I all kommunal utveckling ska hänsyn tas till äldres behov av tillgänglighet och delaktighet. Vi vill att äldreorganisationerna som tidigare ska medverka i utveckling och planering. Vi kommer att behålla vår avgiftsfria kollektivtrafik och se över trafiken så att turerna går där det finns störst behov och bussarna blir bäst utnyttjade.

I vår budget finns medel för fler platser inom äldreomsorgen. Under 2019 är de främst riktade till hemtjänsten. Från 2020 behöver fler särskilda boendeplatser skapas. I vår planering finns ett nytt äldreboende som ska stå helt klart med 55 platser 2024. Planering pågår för att ta fram underlag på var, när och hur det ska byggas. Under 2019 kommer vi att ta fram olika alternativ. Under tiden som projektering och byggnation kommer att

pågå planerar vi att iordningställa och använda delar av Ädelstenen för att möta behovet av särskilda boendeplatser.

Från Majoritetens sida vill vi gärna se fler tillgängliga boendeformer för äldre som trygghetsboenden eller likande. Myrantomten i Kolbäck är en mycket lämplig tomt med nära service och kollektivtrafik. Vi kommer att arbeta för att vårdcentralen i Kolbäck som Region Västmanland driver flyttas från Herrevad till Kolbäcks centrum för att få ännu bättre tillgänglighet för våra äldre.

Bostadsfrågan är en av de viktigaste frågorna i en växande kommun. Därför är exploatering av nya områden högt prioriterade i vår budget. Under 2019 finns pengar för exploatering av villatomter och flerbostadshus på kvarteret Vattentornet i Kolbäck och området Fasanen i Hallstahammar. Sanering av området Knektbacken finns också med 2019 och påbörjas för att möjliggöra byggnation under planperioden. Fler detaljplaner finns redan antagna och fler är under framtagande. Vår ambition är att fortsätta att arbeta fram planer som möjliggör en blandad bebyggelse för olika behov i alla kommundelar. För att möta det ökade behovet av exploateringar kommer en ny samhällsbyggnadsavdelning att skapas inom kommunstyrelsen för att hålla ihop planering och exploatering på ett så resurseffektivt sätt som möjligt. Omorganisationen är beslutad och medel omfördelas i denna budget. Samtidigt omorganiseras tekniska förvaltningen för att möta nya och kommande behov. Vårt kommunala bostadsbolag Hallstahem är en viktig aktör när det gäller bostadsförsörjningen i kommunen och det arbetas för fullt med att bygga om tidigare verksamhetslokaler till lägenheter i centrala Hallstahammar. Hallstahem tittar samtidigt på möjlighet till nyproduktion som kommer att presenteras under 2019. Hallstahem har idag en kö på 6500 personer vilket också borde kunna attrahera fler privata bostadsbolag att bygga i kommunen.

För att peka ut riktningen i en växande kommun kommer en ny översiktsplan att arbetas fram med start reda 2019. Ett stort och omfattande arbete där vi alla behöver hjälpas åt för bästa resultat. Under 2019 kommer också en grönstrukturplan att tas fram för att planera och säkerställa olika naturvärden i vår närmiljö.

Infrastruktur och kollektivtrafik är viktiga delar i utvecklingen. Nu ser det antligen ut som att GC-vägen Kolbäck-Strömsholm som Trafikverket ska bygga blir av 2019-2020. För kommunen innebär det en medfinansiering på 9 miljoner kr. Under projekteringen har frågan om belysning längs vägen kommit upp viken vi har sagt ja till med ytterligare 2 miljoner kr. Vår ambition är att GC-vägen ska fortsätta till Eriksberg där den ska ansluta mot befintlig GC-väg mot Hallstahammar.

I den nya nationella infrastrukturplanen finns antligen en utbyggnad av E18 till dubbelfilig motorväg med, något som vi ser mycket fram emot. I samband med motorvägsombyggnaden har vi påtalat behovet av bättre av- och påfarter, behov av pendlarparkering och busshållplats vid Eriksberg samt behovet av GC-väg vid Lyckhem! I samband med projekteringen av GC-väg Lyckhem-Näs kommer kommunen att bli tvungen att medfinansiera delar av vägen, vilket vi kommer att prioritera i kommande mål och budget då vi vet mer om projektering och kostnader.

I den regionala infrastrukturplanen finns nu medel avsatta för ett mötesspår på järnvägen i Ramnäs. För Hallstahammars del innebär det att tågen skulle kunna gå med 30 min trafik och med fler tågsätt 15 min trafik. (Vi vill inte bara ha tätare tågtrafik vi vill också att tågen ska fortsätta till Stockholm utan byte i Västerås). Idag går bussarna till och från Västerås med 15 min trafik morgon/em och däremellan med 30 min trafik. En tätare tågtrafik skulle avlasta bussarna som idag är välfyllda vissa tider. Tågen tar dels fler passagerare men är också ett miljövänligare och ett mer hållbart alternativ. Idag går expressbussarna från terminalen och tågen från stationen. För att få en bättre helhet i kollektivtrafikutbudet och för att skapa bättre möjlighet till pendlarparkering planeras ett resecenter vid nuvarande stationsområdet. Stationsområdet är i dag ganska så anonymt fast det ligger på promenadavstånd från centrum. Med ett nytt resecentrum, nya bostäder och ny GC-väg över Knektbacken kommer ett tydligt stråk att binda ihop Hallstahammars centrum med resecentret. Expressbussarna kommer att gå i ny sträckning och en ny hållplats planeras bakom Lidel. Brukslinjen kommer fortsatt att gå genom centrum som tidigare men alla bussar och tåg kommer att mötas vid resecentret vilket underlättar resande för dem som behöver byta färdmedel.

En annan fördel med resecentrum är att de som nu parkerar sin bil i Hallstahammars centrum för att ta bussen, istället erbjuds parkering vid resecentret. Det kommer att frigöra parkeringar som behövs för att kunderna ska ha tillgänglighet till affärerna i centrum.

En centrumplan är framtagen sedan tidigare och nu pågår arbetet med att ta fram ett gestaltungsprogram som ska visa hur en centrummiljö skulle kunna utformas. Under 2019 kommer en bred dialog att ske med handlare, näringsidkare och medborgare för att peka ut riktningen. I budget finns medel avsatta för att påbörja arbetet med att förnya centrummiljön under planperioden.

Hallstahammars kommun är certifierad som en Trygg & Säker kommun. Det innebär att vi har ett bra strategiskt och förebyggande arbete. Tyvärr innebär det inte att det aldrig begås brott, hot och våld i vår kommun. Men det innebär att vi tillsammans med polis, region, räddningstjänst, Hallstahem, medborgare och alla kommunens förvaltningar arbetar för att förebygga att brott sker. Det förebyggande arbetet sker både i den fysiska- och i den sociala miljön där olika förebyggande aktiviteter och insatser sker. Kulturhuset och Trädgårdsgatan har fått bättre belysning. En ansökan om kameraövervakning runt Kulturhuset har skickats in till länsstyrelsen där vi väntar på medgivande. Kommunen genomför tillsammans med Hallstahem och polisen bl.a. trygghetsvandringar där medborgare och boende har bjudits in. Grannsamverkan, polisvolontärer och nätverk för bl.a. engagerade vuxna är andra exempel på aktiviteter som sker och som kommer att fortsätta. Familjecenter och öppen förskola är andra exempel på förebyggande arbete med syfte att tidigt erbjuda hjälp och stöd i olika former. Under sommaren 2018 anlätades ordningsvakter i centrum något som utvärderats med mycket positivt resultat. Inför sommaren 2019 kommer nya diskussioner att tas upp med polisen och handlarna kring behov och samverkan gällande tryggheten i centrum.

I ett samhälle i ständig utveckling måste vi ta stort ansvar för framtiden och det hållbara samhället. Vi vill växla upp vårt arbete med Trygg & Säker kommun till AGENDA 2030 där vi ska se hållbarhetsfrågorna i ett ännu större perspektiv. Hållbarhet handlar lika mycket om social- och ekonomisk hållbarhet som hållbarhet inom miljöområdet. Vi vill ha agendans mål som vägvisare och öka medvetenheten, både bland medborgare och kommunala verksamheter.

Inom miljöområdet ska kommunens verksamheter vara fossilfria vilket nästan har uppnåtts med investeringen av en HVO-tank under 2018 där kommunens bilar och maskiner kan tanka bio-diesel. Kommunen köper endast grön- el vilket vi kommer att fortsätta att göra. I investeringsbudgeten finns årligen 3 mkr öronmärkta för energieffektiviseringar där olika insatser kan göras för att minska energiförbrukningen. En energiplan är antagen och en klimatplan är under framtagande. Under föregående mandatperiod har ett arbete pågått för att göra Valstasjön till kommunalt naturreservat ett arbete som vi kommer att fortsätta.

Hallstahammars ska inte bara vara en riktigt bra kommun att bo i utan också en riktigt bra kommun att bedriva verksamhet i. Kommunen har under lång tid framgångsrikt arbetat med att utveckla dialog, bemötande och service mot näringslivet något som gett väldigt goda resultat i olika mätningar. Den nya majoriteten vill fortsätta på samma väg och ytterligare förbättra samarbetet, servicen och resultaten. Ett steg är att under 2019 införa den s.k. Rättviksmodellen. För att attrahera och möjliggöra fler etableringar i kommunen finns meddelade av satta för ytterligare exploatering på Eriksberg under planperioden. En fortsatt nära samverkan och dialog med näringslivet är en förutsättning för goda resultat. I vår budget ligger stödet till de olika nätverken, HP, Vi i Hallsta och Destination Strömsholm, kvar på samma nivå som tidigare.

I Strömsholm finns en av landets tre riksanläggningar inom hästnäringen. Där bedrivs utbildning på gymnasienivå, folkhögskola, yrkeshögskola och universitet. Strömsholm är en viktig och betydelsefull nod inom hästnäringen. Vi ser en fortsatt samverkan med aktörerna på Strömsholm som mycket viktig för att Strömsholms ska behålla sin position i hästsverige. Genom fortsatt engagemang och delägarskap i STUTAB, Strömsholms utvecklings AB ser vi möjlighet att vara med och påverka utvecklingen där vill arbeta för att Strömsholm ska vara den naturliga mötesplatsen för innovation och utveckling inom hästnäringen. Vi vill fortsätta samarbetet för att de stora hästtävlingarna i början av sommaren med tusentals besökare ska vara kvar och utvecklas. Hallstahammars kommun är en av Sveriges bästa hästkommuner och vi behöver tillsammans förvalta och utveckla hästnäringen på bästa sätt. Ett arbete med att försöka knyta ihop kommunen med olika ridleder, gärna längs Strömsholms kanal är påbörjat och kommer att fortsätta under mandatperioden.

För att lyckas i vårt utvecklingsarbete är det avgörande att kommunen kan erbjuda bra service och hög kvalitet i de verksamheter och tjänster vi utför. Och för att lyckas med det måste vi behålla och attrahera duktiga och engagerade medarbetare. Där kommer vi att lägga stort fokus på arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare. Vi kommer att fortsätta arbetet med att erbjuda heltider i alla kommunala verksamheter likaså fortsätter arbetet att

successivt få bort de delade turerna. Arbetet med att få ned sjuktalen och öka frisknärvaron kommer att fortsätta även om projektet ”personalförsörjningskedjan” avslutas under våren. Som en fortsättning av projektet kommer fr.o.m. 1 januari en ny och utvecklad bemanningsenhet att startas upp. Alla förvaltningar bidrar med ekonomiska medel för att få en gemensam enhet för rekrytering av vikarier och för att på ett mer strukturerat sätt följa upp och ta hand om de vikarier som kommer in i olika verksamheter. I bemanningsenheten kommer kommunens samtliga timvikarier att ingå.

Det går naturligtvis inte att berätta allt vad som ryms inom budgeten 2019 och planperioden. Budgeten för 2019 ligger på nästan en miljard kronor, 991 332 000kr, där den största delen går till Socialnämnden med 432 200 000 kr och till Barn och utbildningsnämnden med 393 623 000 kr en tydlig prioritering på barn och äldre. Totalt ökar budgeten mellan 2018-2019 med 30 189 000 kr. Investeringsbudgeten ligger på 169 500 000 kr och vi budgeterar ett resultat på 5 550 000 kr. Det är ett för lågt resultat när vi går in i en så intensiv period av stora investeringar. Totalt ligger investeringarna under perioden på över en halv miljard kronor och det finns ingen möjlighet att kunna lånefinansiera så stora belopp. Med anledning av de kommande investeringarna vill vi redan nu från den nya majoriteten S, C och L avisera att det kommer att behövas fortsatta effektiviseringar för att klara en hållbar ekonomi.

För er som önskar veta mer så rekommenderar vi att läsa budgeten i sin helhet. Vill man allmänt veta mer om kommunens verksamhet och satsningar inom olika områden så har kommunen i dagarna lanserat en ny webb där det ska vara enklare att söka och finna information.

Tillsammans kommer vi att göra en bra kommun ännu bättre!

För samarbetet inom den nya majoriteten S, C och L.

Kommunstyrelsens ordförande, Catarina Pettersson (S)

Planeringsförutsättningar

Hallstahammars kommun vision 2025

Enkelt och nära

I Hallstahammars kommun är det enkelt att leva och lätt att gå från att vilja till att göra. Hela kommunen växer, från den levande landsbygden till de aktiva centrummiljöerna i tätorterna Strömsholm, Kolbäck och Hallstahammar. Här finns olika boendeanvändningar som passar dig oavsett var i livet du befinner dig och var i kommunen du vill bo. Hela kommunen är uppkopplad så att du har möjlighet att enkelt ta del av både dagens och morgondagens tjänster. Att resa är enkelt med olika färdmedel till när och fjärran.

Samhällets service är modern, anpassad efter varje individs behov och finns alltid nära - vem du än är och var du än bor. I Hallstahammars kommun kan du må bra och känna dig trygg.

Nytänkande och kreativt

Vår kommun är en vital del av en stor arbetsmarknad där jobb och företag är många och varierade. Vår barnomsorg och våra utbildningar ger varje barn och varje elev de bästa förutsättningarna för att lyckas. I Hallstahammars kommun har du frihet att vara dig själv och möjlighet att förverkliga dina drömmar och idéer. Att tänka nytt är självklart. Här

finns ett öppet klimat av entreprenörskap och kreativitet som uppmuntrar nytänkande och innovation. Hos oss är det naturligt att starta, driva och utveckla företag.

Våra unika natur- och kulturmiljöer runt Strömsholms kanal är välkända och välbesökta tack vare gemensamma satsningar mellan olika aktörer. Vår kommun är rik på upplevelser både för dig som bor här och dig som är besökare. Det gäller inte minst Strömsholm som är ett av landets främsta hästcentrum.

Ansvar och engagemang

Om du är ny i världen, ny i Sverige eller nyligen blivit äldre spelar ingen roll – i Hallstahammars kommun har alla en plats. Att vi är olika berikar samhället. Vi har ett aktivt civilsamhälle och föreningsliv där vi värnar om den samhörighet som uppstår när vi möts över gränser och gör saker tillsammans. Kommunen möjliggör och skapar arenor där du som invånare har inflytande över kommunens utveckling.

Hela Hallstahammars kommun tar ett stort ansvar för att driva utvecklingen mot ett mer jämställt och ett grönare samhälle. Social och ekologisk hållbarhet genomsyrar alla verksamheter så att vi kan lämna över ett bättre samhälle och en bättre miljö till kommande generationer.

Kommunfullmäktiges prioriterade mål 2016–2019

Kommunfullmäktiges mål

ENKELT OCH NÄRA
Kommunen är en attraktiv plats att bo, leva och verka i. Antalet bostäder ökar.

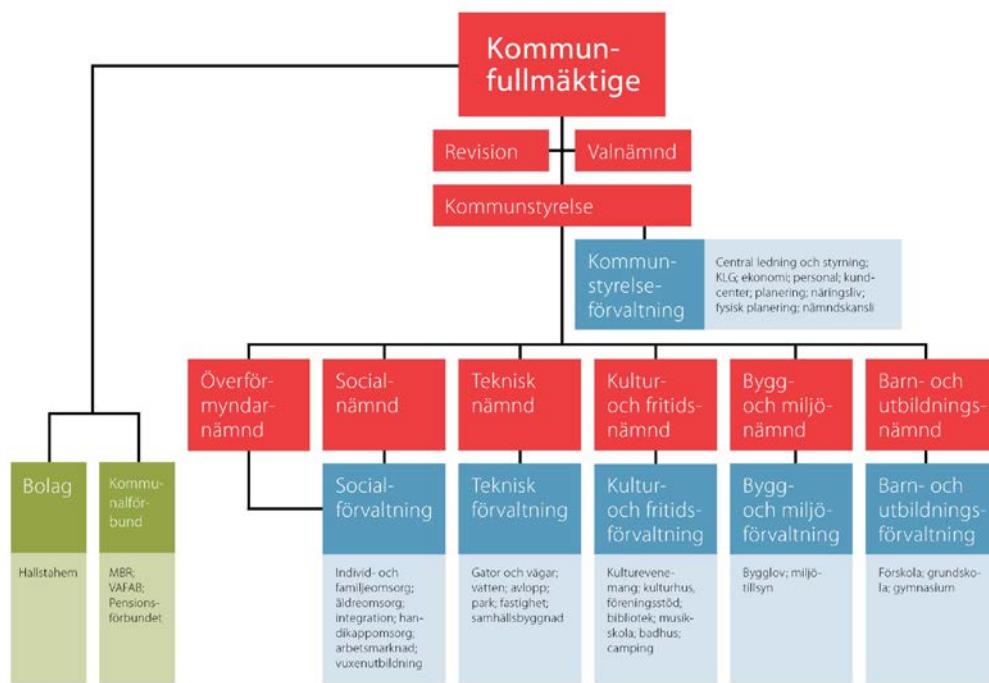
NYTÄNKANDE OCH KREATIVT
Hallstahammars kommun ska ha hög tillgänglighet och service där den moderna teknikens möjligheter används.
Ett varierat näringsliv och ett bra företagsklimat i kommunen skapar fler och nya arbetstillfällen.

ANSVAR OCH ENGAGEMANG
Hallstahammars kommun är ett samhälle där människors olikheter bidrar till en mångfald och ses som en styrka. Vi arbetar aktivt för ökad folkhälsa.
Hallstahammars kommun ska stimulera utvecklingen för att uppnå den nationella målsättningen om fossilfritt Sverige till 2030. Hallstahammars kommuns verksamheter ska vara fossilfria 2019. Ekologisk hållbarhet genomsyrar alla verksamheter. Den biologiska mångfalden och antalet grönområden och naturreservat ska öka.
I Hallstahammars kommun har kvinnor och män lika möjligheter att forma samhället och sina egna liv.
Hallstahammars kommun ska vara en attraktiv och jämställd arbetsgivare där de anställda är friska, glada och engagerade.

DESSUTOM HAR VI GEMENSAMMA EKONOMISKA MÅL.
Energianvändningen i kommunen ska minska med 4 % per år.
Kommunens upphandlingar och inköp är effektiva, ändamålsenliga och tar ekologisk och social hänsyn samt stimulerar det lokala näringslivet.
Effektiv lokalanvändning och lokalplanering för de kommunala verksamheterna i kommunala lokaler.
Investeringar som återbetalar sig genomförs. Långsiktigt underhåll av fasta tillgångar säkerställs.

...OCH MÅL FÖR GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING
Soliditeten ska överstiga 60 %. Soliditet inklusive det totala pensionsåtagandet ska överstiga 18 %.
Kommunen ska med sina ekonomiska placeringar gynna ekologisk och social hållbarhet och ska inte placera i bolag som är verksamma inom vapen, tobak, alkohol, pornografi och fossilenergi.
Årets resultat ska överstiga 0,5 % av skatteintäkterna (enligt balanskravet) samt mätt över mandatperioden 1,0 %. Ett positivt finansnetto eftersträvas.
Verksamhetens nettokostnader får förbruka högst 99,5 % av skatteintäkterna.
Högst 40 % av skattekollektivets investeringar ska vara lånefinansierade. Avgiftskollektivets investeringar (vatten och avlopp, stadsnät) får fullt ut lånefinansieras.

Organisation

I organisationsschemat beskrivs de politiska nämnderna, förvaltningarna, bolaget och kommunalförbundet med olika färger.

Under 2018 har beslut tagits att överförmyndarnämndens verksamhet överflyttas till Köping kommun från och med 2019. Inom kommunen flyttar samhällsbyggnadsenheten från tekniska förvaltningen till kommunstyrelseförvaltningen. Dessutom sker en omorganisation internt inom av tekniska förvaltningen.

Ekonomiska förutsättningar

Budget 2019 med plan 2020 till 2021 påverkas i hög grad av osäkra planeringsförutsättningar. Valåret 2018 har inneburit att Sverige förnuvarande saknar regering och statsminister. Det innebär att när regler och praxis tillämpas i sådana situationer så presenteras en övergångsbudget utan partipolitiska inslag. Effekten blir att de generella statsbidragen inte utökas som tidigare utlovats utan stannar kvar på 2018 års nivå.

Vilken budget som går igenom på regeringsnivå och vilken regering det blir som tillträder samt vilken ändringsbudget den sedan kommer att lägga fram ger ett stort mått av osäkerhet.

Vi kan behöva förbereda oss på att förändringar kan vara nödvändiga att hantera under 2019. Rent ekonomiskt så påverkar det här Hallstahammars kommun på följande sätt.

År 2019 ger det i effekt på vår resultatbudget 5 200 tkr i lägre resultat och vardera planåren 2020 och 2021 ett minskat resultat med 11 200 tkr utifrån skatteunderlagsprognosen per 18-11-19 allt annat lika. Det nuvarande budgetförslaget för Hallstahammars kommun är beräknat på skatteunderlagsprognosen före regeringens övergångsbudget.

Rekommenderat är ändock att budgetbeslutet för kommunen blir att vi utgår från de skatteunderlagsprognoser och de nivåer vi tidigare arbetat med under året och har en öppenhet för anpassning under 2019.

Grundläggande förutsättningar

Utdebiteringen ligger fast på 21,81 kr för budgetåret 2019 och planperioden 2020–2021.

Beräkningen av skatteintäkter bygger på en nettoökning med 150 invånare årligen och följande befolkningstillväxt ligger då till grund för våra beräkningar:

År 2019: 16 156 invånare

År 2020: 16 306 invånare

År 2021: 16 456 invånare

Avvägningen för befolkningsnivån bygger på att befolkningstillväxten inte följer ett riksgenomsnitt och inte heller ligger i fas med bostadsförsörjningsprogrammet så att ta lite stickprov med befolkningsdata via det kommunala invånarregistret under året då budgetprocessen pågår ger ett bättre närmevärde och mindre felmarginal då våra skatteintäkter bygger på den fastställda befolkningsnivån den 1 nov och SCB presenterar fastställda invånarantal med cirka 6 veckors eftersläpning.

Internräntan är föreslagen att ligga på en nivå av 1,7% för planperioden

PO-pålägget ligger på 39,88 procent (SKL 39,17) för 2019 och där behöver vi framöver titta på om de ökade kompletteringspremierna för FÅP gör att vi behöver ta ut en högre nivå från år 2020.

Beräkning av skatteunderlaget

Skattemodellen	År 2019	År 2020	År 2021
Befolkningsnivå i beräkningarna	16 156	16 306	16 456
Skatteintäkter	716 706	733 310	765 030
Inkomstutjämningsbidrag/-avgift	195 051	207 820	212 677
Kostnadsutjämningsbidrag	-5 638	5 964	13 786
Regleringsbidrag/-avgift	7 102	11 302	10 148
Strukturbidrag	1 292	1 304	1 316
LSS-utjämningsbidrag	36 063	36 398	36 733
Summa intäkter	950 576	996 098	1 039 692
Fastighetsavgift	31 226	31 226	31 226
Summa intäkter (inkl. avräkning)+f-skatt	981 802	1 027 324	1 070 918
Skatteintäkter	716 706	733 310	765 030
Gen. Stb o utj	265 097	294 015	305 887
Välfärdsmiljarderna enligt flyktingvariabel	6 079	3 650	0

Ny redovisningslag

En nyhet inför 2019 är att vi får en ny redovisningslag som träder i kraft den 1 januari där den nya benämningen blir Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och den gäller då from räkenskapsår 2019.

Det här får till följd att vi får nya värderingsregler och ny struktur i årsredovisningen. I anslutning till det här kommer rådet för kommunal redovisning (RKR) att utarbeta nya och uppdatera nuvarande rekommendationer som ligger till grund för vår praxis inom kommunsektorn. Altjämnt så kvarstår blandmodellen och en fortsatt utredning om

pensionsförpliktelser enligt fullfonderingsmodellen ska utredas vidare. Det utredningen ska lyfta fram är vilka konsekvenser som uppstår utifrån en ändrad redovisningsmodell på de kommunala pensionsförpliktelserna och hur det påverkar balanskravet och kravet på god ekonomisk hushållning.

Investeringar

Det finns stora investeringsbehov att tillgodose men också en ekonomisk verklighet att förhålla sig till och då behöver vi begränsa behoven över en längre tidsperiod. I budgetförslaget ligger investeringsvolymen på 169 465 tkr och vårt lånebehov kommer att uppgå till 125 000 tkr. Det här kommer att innebära att den gemensamma koncernskulden överstiger 1 miljard i slutet av 2019. Investeringar är dock viktiga ur ett strategiskt tillväxtperspektiv för samhällsutvecklingen i Hallstahammar.

Driftkostnader

Den löpande driften har under några år fått stora tillskott i nivåer som kommer att bli svåra att leva upp till de kommande åren. Ett kommande scenario blir att vi behöver anpassa verksamhetens nettokostnader till en nivå som kan balansera både våra investeringsbehov och säkra en god ekonomisk hushållning ur ett långsiktigt perspektiv även på koncernnivå.

Värdepapper

Portföljen med värdepapper följer tidigare inriktning och marknadsläget där vi har en risknivå och innehav som ligger i linje med finanspolicyn. Under första halvåret 2019 placerar vi om några innehav som ligger aktuella till förfall. Strategin är oavkortat sedan starten att återinvestera avkastningen i enlighet med kommunfullmäktiges riktlinjer för att säkra den delen av pensionsskulden som finns i ansvarsförbindelsen. Förhoppningen är att lagstiftningen övergår till fullfonderingsmodell och vi kan hantera innehavet mot pensionsskulden fullt ut över balansräkningen.

Ändringsbudget och sammanställning av nya driftsramar

Det nya majoritetsstyret har kommit överens om att justera verksamhetens nettokostnad för samtliga nämnder gällande planåren efter att nämnderna fattade sina beslut. Det belopp som respektive nämnd fått sin nettoram justerad med redovisas i tabellen nedan.

Justerad nettoram enl ökning av majoritetsstyret (tkr)	Netto 2020	Netto 2021
KOMMUNSTYRELSEN		
NETTOKOSTNADER	291	728
TEKNISKA FÖRVALTNINGEN		
NETTOKOSTNADER	157	379
BYGG OCH MILJÖFÖRVALTNINGEN		
NETTOKOSTNADER	34	85
BARN OCH UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN		
NETTOKOSTNADER	1 512	3 765
SOCIALFÖRVALTNINGEN		
NETTOKOSTNADER	1 642	4 100
KULTUR OCH FRITIDSFÖRVALTNINGEN		
NETTOKOSTNAD	163	393
SUMMA	3 800	9 450

För att öka tydligheten innan nämndernas ramar presenteras sammanställd så redovisas ramtillskotten per nämnd inklusive justerad nettoram för planåren 2020–2021 och efter omfördelning inom nämndernas driftredovisning i en sammanställd tabell nedan.

Ramtillskotten för planåren ska ses som indikativa och justeras i påföljande års budgetprocess vilket innebär att tillskottet förändras med nya förutsättningar.

Ramtillskott efter omfördelning internt i jämförelse med föregående års budget (tkr)	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
KOMMUNSTYRELSEN	10 361	2 079	3 048
TEKNISKA FÖRVALTNINGEN	-3 336	1 003	78
BYGG OCH MILJÖFÖRVALTNINGEN	251	205	349
BARN OCH UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN	10 762	15 648	14 464
SOCIALFÖRVALTNINGEN	11 058	11 758	17 042
KULTUR OCH FRITIDSFÖRVALTNINGEN	1 093	2 657	220
SUMMA	30 189	33 350	35 201

Nedan så följer en sammanställning av ändringsbudgeten per nämnd.

KS:s Ramutökning i Mål och budget 2019 - 2021 Ändringsbudget	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Lönekompensation (2,2%)		820	850	890
Kollektivtrafik		595	595	595
Utvecklingsmedel		500		
GDPR Systemstöd		150		
KS utvecklingsmedel			2 250	2 000
SUMMA UTÖKAD RAM 2019 - 2021		2 065	3 695	3 485
Effektiviseringskrav		-376		
DELSUMMA	75 388	77 077	79 156	82 204
<i>Omfördelning till Bemanningseenheten</i>				
SN		1900	1900	1900
BUN		1370	1370	1370
KFN		100	100	100
TN		350	350	350
BMN		30	30	30
KS-Fördelning sker internt (150 tkr)		0	0	0
<i>Planavdelningen till KS</i>		4922	4922	4922
SUMMA NETTORAM	75 388	85 749	87 828	90 876
Procentuell ökning av nettoram inkl omfördelning		13,7%	2,4%	3,5%
Summa nettoramökning i jämförelse med föregående år (tkr)		10 361	2 079	3 048

TN:s Ramutökning i Mål och budget 2019 - 2021 Ändringsbudget	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Lönekompensation (2,2%) fler anställda		960	1 020	1 100
Toppbelägga 5%		500		
Kostnadsökning Entreprenader		100		100
Digitalisering med långsiktiga underhållsplaner				-600
Externt utredningsstöd lokalutnyttjande Kommunhuset inkl. Paviljong & Centralförråd		100		
Framtagande av VA-plan		500		
Underhållsplan för offentlig konst				-300
Demografisk förändring & vht utveckling			400	
SUMMA UTÖKAD RAM 2019 - 2021		2 160	1 420	300
Effektiviseringskrav		-224		
DELSUMMA	39 830	41 766	42 769	42 847
<i>Omfördelning till Bemanningseenheten</i>		-350	-350	-350
<i>Omfördelning plan till KS</i>		-4 922	-4 922	-4 922
SUMMA NETTORAM	39 830	36 494	37 497	37 575
Procentuell ökning av nettoram inkl omfördelning		-8,38%	2,75%	0,21%
Summa nettoramökning i jämförelse med föregående år (tkr)		-3 336	1 003	78

BMN:s Ramutökning i Mål och budget 2019 - 2021	Budget	Budget	Plan	Plan
Ändringsbudget	2018	2019	2020	2021
Lönekompensation (2,2%) fler anställda		140	145	150
Utöka samarbete med Kundcenter		150		
Bostadsanpassning			250	250
SUMMA UTÖKAD RAM 2019 - 2021		290	395	400
Effektiviseringskrav		-44		
DELSUMMA	8 773	9 019	9 224	9 573
<i>Omfördelning till Bemanningseenheten</i>		-30	-30	-30
<i>Omfördelning från SN till Miljö och bygg</i>		35	35	35
SUMMA NETTORAM	8 773	9 024	9 229	9 578
Procentuell ökning av nettoram inkl omfördelning		2,86%	2,27%	3,78%
Summa nettoramökning i jämförelse med föregående år (tkr)		251	205	349

BUN:s Ramutökning i Mål och budget 2019 - 2021	Budget	Budget	Plan	Plan
Ändringsbudget	2018	2019	2020	2021
Lönekompensation (2,2%)		5 800	5 900	6 000
Lönekompensation städtjänster		200	200	200
Drift- och kapitalkostnad för grundskolans utökade lokalbehov		2 315	1 075	1 617
Elevökning i grundskola/grundsärskola/förskoleklass och fritidshem		2 500		
Elevförändring/indexering köpta platser (4%) inkl resor för gymnasieelever		3 300		
Demografisk förändring & vht utveckling			9 800	8 900
SUMMA UTÖKAD RAM 2019 - 2021		14 115	16 975	16 717
Effektiviseringskrav		-1 983		
DELSUMMA	382 861	394 993	410 641	425 105
<i>Omfördelning till Bemanningseenheten</i>		-1 370	-1 370	-1 370
SUMMA NETTORAM	382 861	393 623	409 271	423 735
Procentuell ökning av nettoram inkl omfördelning		2,81%	3,98%	3,53%
Summa nettoramökning i jämförelse med föregående år (tkr)		10 762	15 648	14 464

SN:s Ramutökning i Mål och budget 2019 - 2021	Budget	Budget	Plan	Plan
Ändringsbudget	2018	2019	2020	2021
Lönekompensation (2,2%)		8 400	9 150	11 000
Lönekompensation särskild satsning om 0,6% till Kommunal		2 300		
Förstärkning Hemtjänst		2 000		
Volymökning LSS/Socialpsykiatri		1 950		
Fortsatt avskaffning av Delade turer		500		
Demografisk förändring & vht utveckling			9 250	8 500
SUMMA UTÖKAD RAM 2019 - 2021		15 150	18 400	19 500
Effektiviseringskrav		-2 157		
DELSUMMA	421 207	434 200	445 958	463 000
<i>Omfördelning till Bemanningseenheten</i>		-1 900	-1 900	-1 900
<i>Omfördelning till Miljö 6 bygg</i>		-35	-35	-35
SUMMA NETTORAM	421 207	432 265	444 023	461 065
Procentuell ökning av nettoram inkl omfördelning		2,63%	2,72%	3,84%
Summa nettoramökning i jämförelse med föregående år (tkr)		11 058	11 758	17 042

KFN:s Ramutökning i Mål och budget 2019 - 2021	Budget	Budget	Plan	Plan
Ändringsbudget	2018	2019	2020	2021
Lönekompensation (2,2%)		430	440	450
Fritidsgården öppen hela sommaren samt ökad bemanning		400		
Kapitalkostnad VA Skantzö camping		50		
Kapitalkostnad källare Nibblehallen		70		
Sommarguideverksamhet etapp 1 på Skantzenområdet		200		
Underhåll och vinterförvaring båtarna Rex och Albert		150		
Fritidsbank		100		
Demografisk förändring & vht utveckling			2 710	
SUMMA UTÖKAD RAM 2019 - 2021		1 400	3 150	450
Effektiviseringskrav		-207		
DELSUMMA	40 336	41 529	44 186	44 406
<i>Omfördelning till Bemanningseenheten</i>		-100	-100	-100
SUMMA NETTORAM	40 336	41 429	44 086	44 306
Procentuell ökning av nettoram inkl omfördelning		2,71%	6,41%	0,50%
Summa nettoramökning i jämförelse med föregående år (tkr)		1 093	2 657	220

Personalbudget

Kompetensförsörjningen är en central fråga de kommande åren. Demografin ger oss en stor utmaning de närmaste åren. Enligt en rapport från Sveriges kommuner och landsting, SKL, kommer andelen personer som fyller 80 år att öka fram till 2023 med 40 %, samtidigt som personer i arbetsför ålder ökar med 6 %. Parat med det, uppnår många medarbetare pensionsålder. Det här gör att det är oerhört viktigt att jobba med kompetensförsörjningsfrågan på olika sätt. En god arbetsmiljö, goda arbetsförhållanden och ett aktivt arbete med att sänka sjukfrånvaron är en del av lösningen.

I projektet Personalförsörjningskedjan (som startade 1 april 2017) pågår olika insatser på såväl individnivå som på övergripande nivå, med fokus på arbetsmiljö och hälsa. Ett uttalat mål i projektet är att sänka sjukfrånvaron från 7,64% till en nivå runt 5 % där det under projektiden ska synas ett trendbrott och början till en sänkning av sjukfrånvaron. Det går att se ett trendbrott i sjukfrånvaron, den totala sjukfrånvaron har minskat under projektiden, jämfört med samma perioder tidigare år. Projektet avslutas i mars 2019 och det gäller då att fortsätta på inslagen bana. En tydligare rehab process i kommunen, arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud, särskilda utbildningsinsatser för skyddsombud och olika ledarutvecklingsinsatser för kommunens chefer, är några av aktiviteterna som genomförts under projektiden. Allas delaktighet och att ta vara på skyddsombudens kunskap i arbetsmiljöfrågor, är viktiga faktorer för att lyckas med arbetsmiljöarbetet. En god arbetsmiljö ger lägre sjukfrånvaro. Som ett stöd i det arbetet, gäller sedan den 1 juli 2018 också nya regler om plan för återgång i arbete. Reglerna innebär att det ska finnas en plan för återgång i arbete för den som väntas vara borta från arbete i minst 60 dagar pga sjukdom. Planen ska göras senast 30 dagar från första sjukdagen och på begäran skickas till försäkringskassan.

En del i projektet personalförsörjningskedjan var också att se över kommunens sätt att organisera rekrytering och bemanning. En samlad kommungemensam vikarieförsörjning ger många vinster för såväl verksamheterna som för enskilda medarbetare. Till årsskiftet 2018/2019 startar en sådan upp, organiserad under kommunstyrelseförvaltningens HR- och löneenhet. Rekrytering är kostsamt och med en väg in, kan vi på ett bättre sätt ta till vara den resurs som vikarierna är.

I centrala avtal mellan Sveriges kommuner och landsting och Kommunal finns reglerat att tillsvidareanställning på heltid ska vara det normala vid nyanställning och att redan anställda medarbetare i högre utsträckning ska arbeta heltid. Det här är en viktig fråga på många olika sätt. Dels är det en jämställdhetsfråga; i huvudsak kvinnor arbetar deltid och därmed kommer de också att få lägre pension, men också är det en arbetskraftsreserv som behövs i våra verksamheter. All tid behöver användas. Det är viktigt att förutsättningarna då också finns för att orka med att arbeta heltid. Här behöver man tänka nytt och inte implementera en heltidsorganisation i en befintlig deltidsorganisation. Den här frågan är

angelägen och arbetet med att hitta nya former fortsätter tillsammans med Kommunal. Sammanhållen arbetstid och olika sätt att använda äldre medarbetares kompetens i syfte att sörja för kompetensöverföring är delar som ingår i det arbetet.

Under 2018 fick alla medarbetare tillgång till Fördel Hallstahammar, en förmånsportal som ger en samlad bild av de förmåner man som medarbetare har i och med sin anställning i kommunen och där ges relevant och skräddarsydd information genom hela anställningscykeln. I portalen framgår vad arbetsgivaren satsar på medarbetarna; från försäkringar och semesterdagar, till pensions- och hälsoförmåner. Syftet med portalen är att inspirera medarbetarna att använda sina personalförmåner, försäkringar och rabatter med hjälp av engagerande innehåll och enkel användning. Förmånsportalen är en del i det aktiva arbetet med att vara en modern och attraktiv arbetsgivare och ger möjligheter till att utveckla en mer effektiv och skräddarsydd kommunikation med de enskilda medarbetarna.

Nämndernas Verksamhetsbudget

Kommunstyrelsen

Sammanfattning av nämndens planeringsförutsättningar

För perioden 2018–2020 tillfördes kommunstyrelsen förutom kompensation för löner även ytterligare medel för kollektivtrafik, utvecklingsmedel samt projektmedel till kommunstyrelsens förfogande, totalt. 2 870 tkr.

I årsredovisningen för 2017 uppvisade kommunstyrelsen ett positivt resultat på 162 tkr trots att kostnaderna för kollektivtrafiken och politisk verksamhet överskreds med drygt 2 mkr. Underskottet motades med medel för vakanta tjänster. Inför 2018 har kommunstyrelsen fått ytterligare medel för kollektivtrafik 800 tkr (400 tkr 2017, 400 tkr 2018).

Kommunstyrelseförvaltningen har omfördelat medel under 2018 för att finansiera två befattningar som inte varit fullt ut kompenserade i tidigare budget. Det innebär att medel för utveckling har tagits i anspråk. Inför kommande period behöver utvecklingsmedel tillföras kommunstyrelsen om vi ska kunna utveckla en rad områden.

Kommunstyrelsen har inför 2019 års budget erhållit medel för lönekompensation, kollektivtrafik indexuppräknung, utvecklingsmedel samt systemstöd för GDPR sammanlagt 2065 tkr. Dessutom finns ett effektiviseringskrav på 376 tkr.

Uppdraget

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska organ. Styrelsens uppdrag är främst styrning, ledning och samordning av kommunens ekonomi och verksamheter. Arbetet med att utveckla styr- och ledningssystemet utförs kontinuerligt.

Verksamhetsidé

Kommunstyrelseförvaltningens uppgift är att med en helhetssyn arbeta med de långsiktiga och strategiska framtidsfrågorna så att Hallstahammars kommun kan utvecklas på ett positivt sätt och att de förutsättningar och möjligheter som finns tas till vara. Uppdraget är att hålla ihop och utveckla kommunen ur ett strategiskt helhetsperspektiv med fokus på medborgare och kärnverksamheter. Förvaltningen ska bidra till en effektiv verksamhet för Hallstahammars kommun, våra kommuninvånare och företag. Syftet är att skapa tillväxt och utveckla kommunen som helhet med långsiktighet och hållbarhet. Kommunen ska upplevas som trygg och säker.

Verksamhetsområden

Styrning och ledning av hela kommunförvaltningen, ekonomi/finans HR- och lönefrågor, strategisk planering och utveckling med information och strategisk IT med bredbandsutbyggnad, säkerhets- och krisledningsfrågor, samhälls- och fysisk planering med översiktsplaner och detaljplaner, kundcenter med utveckling av e-tjänster,

näringslivs- och besöksnäringsfrågor, samt kollektivtrafik. Därutöver ingår viss gemensam administration för hela kommunförvaltningen som t ex nämndadministration, juridik, upphandling och inköp.

Planerade verksamhetsförändringar

Planavdelningen har sedan flera år tillbaka arbetat på uppdrag av kommunstyrelsen men organisatoriskt tillhört tekniska förvaltningen. Från och med 1 januari 2019 gäller en ny organisation för kommunstyrelseförvaltningen då planavdelningen organisatoriskt övergår till kommunstyrelseförvaltningen och bildar **samhällsbyggnadsavdelningen**. Syftet med organisationsförändringen är att med bibehållen rättssäkerhet öka effektiviteten. Det innebär bland annat att tiden från att arbetet med en detaljplan startar tills att området är exploaterat och färdigt att börja bygga på ska kortas ner.

Kundcenter kommer troligtvis att utvecklas då både bygg- och miljöförvaltningen samt tekniska förvaltningen för närvarande utreder hur man kan utveckla sin tillgänglighet med hjälp av kundcenter. Finansiering kommer i så fall att ske genom omfördelning av budget mellan de olika förvaltningarna.

Bemanningsenheten tillhör i dagsläget socialförvaltningens område LSS. Bemanningsenheten består idag av 3 bemanningsassistenter, vilket är en utökning med ca 1,4 årsarbetare sedan starten 2008. På enheten finns idag ca 450 vikarier anslutna.

Bemanningsassistenter arbetar med att rekrytera och introducera vikarier, skriva anställningsavtal, bemanna otillsatta arbetspass ute i verksamheterna, sköta TimePool mm. I snitt bemannar enheten 125 arbetspass/dag. Arbetstiden räcker inte till för nyrekrytering av vikarier i den omfattning som skulle behövas med allt ifrån urval, intervjuer till referenstagning. Detta leder till att det inte finns tillräckligt många vikarier i verksamheten och arbetspass blir otillsatta och lämnas därmed tillbaka till beställande verksamhet som då står utan vikarie. Det är inte alltid vikarier med rätt kompetens som kommer in i våra verksamheter eftersom det finns brister i rekryteringsprocessen.

Det finns ett behov av att kvalitetssäkra rekryteringsprocessen av vikarier samt på ett strukturerat sätt aktivt följa upp de vikarier som redan finns i verksamheten. Det finns också ett behov av en tydlig ansvarsfördelning av våra vikarier och en samordning av vikarierna mellan förvaltningarna. Konsekvensen av en ny organisation kommer alltså att ge positiva effekter. I bemanningsenheten kommer kommunens samtliga timavlönade vikarier att ingå. Den nya enheten kommer att bestå av 1.0 enhetschef, 5.0 rekryteringskonsult.

Med anledning av tillväxten till bemanningsenheten och det ökade behovet av vikarier inom flera verksamheter i kommunen, föreslås att bemanningsenheten organiseras under KS-förvaltningen, HR- och löneenheten. I bemanningsenheten ingår samtliga timavlönade vikarier. Vikarier som har längre vikariat med månadsavlönad anställning, ingår inte i bemanningsenheten. Bemanningsenheten är finansierad genom att samtliga nämnder och förvaltningar har bidragit procentuellt med ekonomiska medel till den nya enheten.

Kommunstyrelsen har fått medel för utveckling av ärendehanteringssystem och e-arkiv under 2018. Bedömningen är att arbetet inte kommer att hinnas påbörjas i år utan först nästa år.

Kommunstyrelsens mål

Kommunstyrelsen har antagit mål för perioden 2016–2019. Uppföljningen av dessa (måluppfyllelsen) ska bedömas enligt färgskalan röd-gul-grön med vissa kommentarer per den 31 augusti 2018

Målområde	Mål	Utfall	Utveckling	Kommentar
Enkelt och nära	Mål 1: Kommunen har god planberedskap för varierande, attraktiva och blandade boendemiljöer som stimulerar olika boendeformer i alla kommundelar.		↑	Planberedskap fortsatt prioriterat. Andelen hushåll och företag med tillgång till fiber fortsätter att öka.
Enkelt och nära	Mål 2: De allmänna kommunikationerna ska ständigt utvecklas och förbättras för att möta medborgarnas behov och stimulera till ett ökat kollektivt resande, med fokus på hela resan från "dörr till dörr". Antal resor per invånare som sker med kollektivtrafik, cykel eller till fots ska öka.		↑	Ökning av resandet med buss på samtliga linjer. Ökning av cykelväg i kommunen.
Enkelt och nära	Mål 3: Kommunens förmåga att förebygga och hantera kriser och stora samhällsstörningar ska stärkas.		↑	Fortsatta framsteg i arbetet med kontinuitetsplaner under 2018. Flera informationsinsatser till allmänheten.
Nytänkande och kreativt	Mål 4: Kommunen ska tillhandahålla och utveckla fler digitala tjänster och modern teknik som förenklar och förbättrar servicen till medborgarna.		-	Ingen helhetsbedömning görs. Saknas mätbarhet på flertalet indikatorer.
Nytänkande och kreativt	Mål 5: Medborgare, kunder och företagare ska uppleva kommunen som tillgänglig, effektiv, kompetent och serviceinriktad. Den personliga servicen ska finnas kvar.		-	Fortsatt framåt gällande service för företag. Saknas nya värden på flera nyckeltal. Följs upp i årsredovisning.
Nytänkande och kreativt	Mål 6: Ett varierat näringsliv och ett bra företagsklimat i kommunen skapar fler och nya arbetstillfällen.		-	Saknas nya värden. Följs upp i årsredovisning.
Nytänkande och kreativt	Mål 7: Kommunstyrelsen ska verka för att i samverkan med berörda näringar öka antalet besökare till Hallstahammars kommun		-	Ingen helhetsbedömning görs. Saknas mätbarhet på flertalet nyckeltal.

Nytänkande och kreativt	Mål 8: Hästnäringen fortsätter att utvecklas och har fortsatt hög kvalitet. Strömsholm ska vara en av landets främsta mötesplatser och kompetenscenter för hästnäringen.		-	Ingen helhetsbedömning görs. Saknas mätbarhet på flertalet nyckeltal.
Ansvar och engagemang	Mål 9: Hallstahammars kommun ska vara en attraktiv och jämställd arbetsgivare där de anställda är friska, glada och engagerade.		↔	Fortsatt förbättring gällande frisknärvaron, dock ökar skillnaden i andel kvinnor/män i organisationen. Projekt kring 50-50 fördelning kvinnor och män ej påbörjat.
Ansvar och engagemang	Mål 10: I Hallstahammars kommun tillämpas önskad sysselsättningsgrad. Delade turer ska arbetas bort.		-	Ingen helhetsbedömning görs. Saknas mätbarhet.
Ansvar och engagemang	Mål 11: Samtliga verksamheter ska senast 2019 ha implementerat strategin för jämställdhetsintegrering och arbeta för jämlikhet och jämställdhet på alla plan.		↔	Ej möjligt att mäta jämställd budget. Arbetet kring en lokal strategi precis påbörjat.
Ansvar och engagemang	Mål 12: Hallstahammars kommun ska samordna resurser för tidiga förebyggande insatser för utjämning av skillnader i hälsa och stärkt trygghet och säkerhet.		-	Saknas nya värden på flertalet indikatorer. Positiv utveckling på självskattad hälsa och barn och unga i ekonomiskt utsatta hushåll.
Ansvar och engagemang	Mål 13: Hallstahammars kommun ska stimulera utvecklingen för att uppnå den nationella målsättningen om fossilfritt Sverige till 2030.		↑	Positiv utveckling på andel fossila drivmedel minskar, dock avser värdena 2016. Minskning av förnybart i elproduktion och fjärrvärme.
Ansvar och engagemang	Mål 14: Hallstahammars kommuns verksamheter ska bli fossilfria senast 2019.		-	Fortsatt ej mätbart.
Ansvar och engagemang	Mål 15: Vid inköp ska Hallstahammars kommun ta ökad ekologisk och social hänsyn. Minst 50 procent av alla upphandlade produkter ska vara socialt och miljömässigt hållbara år 2019.		↑	Mätbarhet endast på andel ekologiska livsmedel, vilket ökar under 2018.
Ansvar och engagemang	Mål 16: Kommunens upphandlingar och inköp är effektiva, ändamålsenliga samt stimerar det		↓	Mätvärden saknas på andel anbud från lokala företag.

	lokala näringslivet.			Avtalstroheten minskar väsentligt.
Ansvar och engagemang	Mål 17: En klimatplan och ett miljöprogram ska antas som led i arbetet för att miljöcertifiera kommunen enligt ISO 14001 eller motsvarande standard till år 2018.		↑	Klimatplan antagen. Arbetet kring miljöprogram kopplas in i arbetet med Agenda 2030.
Ansvar och engagemang	Mål 18: Samhällsplaneringen ska leda till att grönområden, biologisk mångfald och naturreservat värnas och utökas.		↔	Arbetet med gröstrukturplan planeras startas upp under hösten. Bedömning av samhällsplaneringens konsekvenser för biologisk mångfald och grönområden sker ännu ej systematiskt, dock är mall för detta framtagen.
Ansvar och engagemang	Mål 19: Kommunen ska utveckla metoder och tjänster som främjar ökad delaktighet och jämlikt inflytande.		-	Saknas nya mätvärden. Följs upp i årsredovisning.

Internkontroll

Granskningsområde/rutin	Kontrollmoment	Ansvarig	Metod	Hur ofta	Risk- och väsentlighetsbedömning
Uppföljning av avtalstroheten	Granskning av om KF:s riktlinjer för inköp och upphandling efterlevs. Tre granskningsdelar: 1. Avtalstroheten 2. Efterlevs riktlinjerna för direktupphandling -40 000 kronor per år. 3. Att leverantörer betalat skatter och avgifter.	Kommunjurist Ek chef	Komplett kontroll	En gång per år.	5 RoV poäng, möjlig sannolikhet och kännbar konsekvens.
Uppföljning av förekomst av betalningspåminnelser	Granskning av leverantörsfakturer med avseende på betaldag i förhållande till förfallodag	Ekonomichef	Komplett kontroll ankomstregistret mot betalregistret	Två ggr per år	5RoV poäng Möjlig sannolikhet och kännbar konsekvens
Avslutad i IT-system efter avslutad anställning	Granskning av att alla som avslutat sin anställning i förvaltningen också är avslutade i olika IT-system.	Lönechef IT-samordnare	Totalundersökning av alla som avslutat sin anställning.	En gång per år.	4 RoV poäng, möjlig sannolikhet och kännbar konsekvens
Rutiner för brandskydd	Granskning av om det finns rutiner för systematiskt brandskyddsarbete (SBA): - Finns dokumenterade rutiner för SBA? - Är ansvar och roller dokumenterade? - Utbildas chefer och personal regelbundet? - Utförs kontroller regelbundet?	Förvaltningschef Fastighetsförvaltare/ Säkerhets-samordnare	Genomgång av verksamhetens dokumenterade rutiner för SBA.	En gång per år	6 RoV poäng, sannolik risk och allvarlig konsekvens.
Tillgänglighet telefoni	Granskning av om kommunens tjänstemän är nåbara via telefon.	Kundcenterchef Tillsammans med Förvaltningschefer	Extern mätning. Mätparametrer T1 i Servicemätning KKiK	En gång per år.	5 RoV poäng, Möjlig sannolikhet och allvarlig konsekvens.
Tillgänglighet e-post	Granskning av om kommunens tjänstemän är nåbara via e-post.	Kundcenterchef tillsammans med Förvaltningschefer	Extern mätning. Mätparametrer E1 i Servicemätning KKiK	En gång per år.	5 RoV poäng, Möjlig sannolikhet och allvarlig konsekvens.

Driftsbudget

Nedanstående tabell är den nämnden beslutade om innan ändringsbudgeten lades av den nya majoriteten.

KS:s Ramutökning i Mål och budget 2019 - 2021 Nämndsbeslut	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Lönekompensation (2,2%)		820	850	890
Kollektivtrafik		595	595	595
Politisk verksamhet			100	100
Utvecklingsmedel		500	700	700
IT kostnader			1 200	1 200
GDPR Systemstöd		150		
KS utvecklingsmedel			250	
SUMMA UTÖKAD RAM 2019 - 2021		2 065	3 695	3 485
Effektiviseringskrav		-376	-382	
DELSUMMA	75 388	77 077	79 447	82 932
<i>Omfördelning till Bemanningseenheten</i>				
SN		1900	1900	1900
BUN		1370	1370	1370
KFN		100	100	100
TN		350	350	350
BMN		30	30	30
KS-Fördelning sker internt (150 tkr)		0	0	0
SUMMA NETTORAM	75 388	80 827	83 197	86 682

Nedanstående tabell visar den gällande ändringsbudgeten som den nya majoriteten enats om i budgetförslaget.

KS:s Ramutökning i Mål och budget 2019 - 2021	Budget	Budget	Plan	Plan
Ändringsbudget	2018	2019	2020	2021
Lönekompensation (2,2%)		820	850	890
Kollektivtrafik		595	595	595
Utvecklingsmedel		500		
GDPR Systemstöd		150		
KS utvecklingsmedel			2 250	2 000
SUMMA UTÖKAD RAM 2019 - 2021		2 065	3 695	3 485
Effektiviseringskrav		-376		
DELSUMMA	75 388	77 077	79 156	82 204
<i>Omfördelning till Bemanningenheten</i>				
SN		1900	1900	1900
BUN		1370	1370	1370
KFN		100	100	100
TN		350	350	350
BMN		30	30	30
KS-Fördelning sker internt (150 tkr)		0	0	0
<i>Planavdelningen till KS</i>		4922	4922	4922
SUMMA NETTORAM	75 388	85 749	87 828	90 876

Procentuell ökning av nettoram inkl omfördelning	13,7%	2,4%	3,5%
Summa nettoramökning i jämförelse med föregående år (tkr)	10 361	2 079	3 048

Driftsbudget (tkr)	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Intäkter	14 490	16 762	16 512	16 512	16 762
Kostnader	-89 152	-92 150	-102 261	-104 340	-107 638
Nettokostnader	-74 662	-75 388	-85 749	-87 828	-90 876

Driftsbudget Vht områden (tkr)	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Politisk verksamhet	-9 881	-9 765	-9 814		
Förvaltnings övrg.	-2 209	-5 075	-5 603		
HR- & löneenheten	-10 619	-8 976	-9 089		
Bemanningen			-3 900		
Ekonomi	-6 695	-9 097	-9 236		
Kollektivtrafik	-18 561	-17 066	-17 647		
Näringslivsenheten	-2 582	-3 202	-3 165		
Strategisk Utv. & Plan.	-1 865	-3 557	-3 741		
IT	-8 695	-7 806	-7 826		
Nämndkansliet	-3 380	-3 519	-3 566		
Kundcenter	-10 175	-7 325	-7 264		
Samhällsbyggnad			-4 898		
Nettokostnader	-74 662	-75 388	-85 749	-87 828	-90 876

Investeringsbudget

Investeringsbudget (tkr)	Budget 2018	Överfört fr 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Kommentarer
Stadsnät	17 300	12 560	23 000	23 000		
Digitalisering	5 000	4 700	5 000	2 500	2 500	Landsbyggssatsning
Summa Investeringar	22 300	17 260	28 000	25 500	2 500	

Landsbyggssatsningen inom bredbandsutvecklingen ligger med start 2019 och har en budgeterad kostnad på 46 miljoner kronor över 2 år.

Under 2018 finns ett anslag i investeringsbudgeten för digitalisering. Det kommer att föreligga ett förslag till hur fonden kan användas för att ytterligare förstärka infrastrukturen för att möjliggöra digitalisering. Troligtvis kan delar av fonden behöva överföras till 2019 för att allt ska hinna verkställas.

Driftbudgeten - utökad budgetram för volymökningar

Politisk verksamhet 0 - 100 -100 tkr

Den politiska verksamheten tillförs 100 tkr / år under åren 2020–2021 och avser indexuppräknning och kan även till viss del täcka ökade kostnader för partistödet.

Kommunstyrelsen utvecklingsmedel 0 -250-0

Kommunstyrelsen har idag 500 tkr i projektmedel. Projektmedlen som är utvecklingsrelaterade utökas 2020 med ytterligare 250 tkr.

Lönekompensation 820 -850 -890 tkr

Förvaltningen tillförs lönekompensation om 2,2 % per under planeringsperioden.

Kollektivtrafik 595 -595 -595 tkr

Kollektivtrafiken tillförs 595 tkr varje år 2019 - .2021 och avser beräknad indexuppräknning ingen utökning av trafiken

Kollektivtrafiken har ingått i en åtgärdsplan för att säkerställa att budgeten kan hållas inom ram. Flera åtgärder är vidtagna. Det som nu återstår är just indexuppräknningen som styrelsen fått ramutökning för.

Utöver budgeten finns en skolskjuts som går mellan Nästlundskolan och Fredhemskolan i avvaktan på att Nästlundskolan byggs om. Extra bussen är planerad att gå fram till halvårsskiftet 2021 och kostar för närvarande 900 tkr per år men upphör vid halvårsskiftet 2021. Dessa 900 tkr har inte kollektivtrafiken fått täckning i budget för.

Kommunens interna kollektivtrafik körs idag på dispens från kollektivtrafikmyndigheten. Under den kommande perioden är ambitionen att all intern kollektivtrafik ska kunna övergå till KTM. Under hösten har ett underlag tagits fram för att möjliggöra för KTM att ta över trafiken med samma ambitionsnivå som nu.

Utvecklingsmedel 500 -700 -700 tkr

Nuvarande utvecklingsmedel har tagit i anspråk för att balansera kostnaderna för två underfinansierade befattningar. Utvecklingsmedlen behöver återställas för förvaltningen ska kunna fortsätta finansiera planerad utveckling t e x:

-Plattformsbyte och nytt Intranät 2019 200 tkr (engångskostnad)

-Talsyntes och tillgänglighetstjänster för externwebben. 50 tkr/år. Krav enligt kommande webbdirektiv och svensk lagstiftning.

-Utvecklingsmedel kommunikation 50 tkr/ år för att möjliggöra utveckling av extern webbplats och Intranät. Nödvändigt för att kunna utveckla funktioner på webb och Intranät utifrån användarnas behov. I nuläget har vi endast täckning för den rena driften.

-Det finns behov av visst konsultstöd för att utveckla olika områden inom kommunen. Utvecklingsmedlen har använts till detta. Med den föreslagna ramökningen finns också ett utrymme för kommungemensamma utvecklingsfrågor.

IT-drift 0-1200-1200

Nuvarande IT drift är underfinansierad med 2500 tkr. Förvaltningen arbetar just nu med en ny finansieringsmodell. Modellen bygger på att det blir en täckning för såväl hårdvara som nödvändig mjukvara för att kunna arbeta digitalt. I nuläget är det endast själva hårdvaran inklusive operativsystem som fördelas ut per användare. Förvaltningen söker en fördelning som inrymmer nödvändig infrastruktur för IT och de tjänster som är nödvändiga för att kunna arbeta digitalt. Det gör dels att vi kan hamna i balans för IT-driften, dels få en tydligare koppling mellan behov, tillgång och nyttjande av tjänster och lösningar kopplat till arbetet med digitalisering. Förvaltningen tillförs medel för underfinansieringen 2020–2021 med 1200 tkr per år.

Systemstöd för att säkra upp IT-säkerhet och efterlevnad av GDPR 150 tkr från 2019

Under den senaste tiden har mycket arbete lagt ner på de nya reglerna avseende GDPR. Det finns med anledning av de nya reglerna behov av ett systemstöd för att systematiskt skanna av och identifiera sårbarheter inom IT-miljön och riskbeteenden hos IT-användare, vilket saknas idag. Detta är även ett krav enligt kommande NIS-direktiv och enligt dataskyddsförordningen.

E-arkiv

Förvaltningen har i tidigare budget tillförts medel 1 mkr för att kunna digitalisera arkivet och ärendehantering. Efter en tid konstateras att nämndkansliet inte har tidsutrymme att driva förändringen. Under kommande period kommer därför arbetet att sättas igång troligtvis med konsultstöd.

IT-stöd för verksamhetsstyrning inklusive beslutstöd och integration med verksamhetssystem.

Under kommande period kommer enligt tidigare plan en investering om 1,4 mkr samt införandeprojekt 200 000 kr kunna belasta nuvarande digitaliseringsfond.

Det krävs dock en årlig drift på 200 000 kronor/ år baserat på 50 användare samt en systemförvaltare 0,5 tjänst 300 000 kronor och kapitalkostnad på 350 000 kronor så totalt 850 000 kronor per år. Dessa kostnader får belasta befintlig budgetram för förvaltningarna.

Syftet med det nya systemet är att det finns ett stort behov av att implementera ett IT-stöd för att systematisera och effektivisera processen med mål och budget samt uppföljning och måluppfyllelse. Behovet av IT-stöd är också kopplat till arbetet med utvecklingen av en effektiv verksamhetsstyrning och det systematiska kvalitetsarbetet. Införandet syftar till att öka kvaliteten samt effektivisera och förenkla administrationen kring verksamhetsstyrning och verksamhetsuppföljning, öka transparensen och styrkraften genom att få en kommunövergripande överblick av hur styrningen bryts ner i organisationen, till exempel hur ett prioriterat mål bryts ned till nämndernas mål och aktiviteter i en verksamhetsplan, samt lägga mer tid på analys och lärande och mindre tid på administration och hantering av nyckeltal.

Svårigheter att etablera en effektiv verksamhetsstyrning, minskad styrkraft i och med att för mycket tid går till insamling och sammanställning av information istället för analys och adekvata åtgärder

Internt effektiviseringsarbete

Det finns ett antal områden som idag är underfinansierade och som förvaltningen arbetar med att inrymma i befintlig budget genom effektiviseringar alternativt hitta andra finansieringsformer för:

Inrättande av funktion enligt GDPR. 200 tkr per år. Andra kommuner har beräknat omfattning till 1,0 för ca 100 000 invånare, vilket skulle motsvara cirka 15–20 %, cirka 200 000/år. Del av det kommer ju redan 2018 som bekant. Lagkrav enligt dataskyddsförordningen. Finansieringsnyckel har tagits fram för 2018 avseende fördelning mellan förvaltningar, då ombudet är en central resurs som arbetar mot samtliga personuppgiftsansvariga nämnder. Dataskyddsombudet är en samverkan med Sala kommun. Kostanden får belasta nuvarande budgetram för samtliga förvaltningar.

Personal- och ekonomisystem 500 tkr De kommungemensamma systemen för personal och ekonomi är sedan en tid tillbaka underfinansierade. Under kommande period kommer dessutom både ekonomi och personalsystem att behöva upphandlas. För närvarande utreder förvaltningen hur kostanden för gemensamma system kan följa ökade budgetramar och ökat antal anställda på ett systematiskt sätt.

Fortsatt underskott som belastar enheter inom KS trots att det berör hela organisationen. Underskottet påverkar planering av övriga prioriterade behov.

Övrigt

Samtliga nämnder och förvaltningar har finansierat tre angelägna projekt inom befintlig budgetram.

Från och med 2019 bidrar kommunstyrelsen med 150 tkr till en ny organisation för bemanningsenheten (se ovan). Den nya organisationen kommer att göra stor skillnad för främst social-, barn o utbildning- kultur och fritid-, och tekniska förvaltningen. Då kommunstyrelsen inte har nämnvärt många timvikarier kommer 150 tkr troligtvis inte kunna "tjänas in".

Det andra projektet är personalförmänsportalen Fördel Hallstahammar där kommunstyrelsen bidrar med 21 tkr.

Samtliga delar är angelägna och kommer att bidra till att Hallstahammars kommuns arbetsgivarvarumärke förstärks ytterligare. Eftersom kommunstyrelseförvaltningen redan har en hårt ansträngs budget aviseras redan nu att inför kommande planeringsperiod 2020 kan någon form av kompensation behövas.

Den tredje delen är effektiviseringskravet som 2019 uppgår till 370 tkr för kommunstyrelse med förvaltning. Medel kommer att tas bort från bland annat bidrag till företag och föreningar, kopieringskostnader, portokostnader, annons- och reklamkostnader.

Från och med 1 januari 2019 gäller en ny organisation för kommunstyrelseförvaltningen då planavdelningen flyttar över till kommunstyrelseförvaltningen och bildar samhällsbyggnadsenheten. Samtliga befattningar är dock inte fullt ut finansierade vilket också behöver hanteras kommande period.

I nu liggande förslag finns inte ovannämnda extra poster upptagna. Vi avser att följa utvecklingen och de ekonomiska effekterna som de nya organisationerna och projektet medför.

Handlingsplaner

Den handlingsplan som finns för kollektivtrafik har kommenterats ovan.

Socialnämnden

Sammanfattning av nämndens planeringsförutsättningar

Planeringsförutsättningar i fem punkter

1. Den enskilt största utmaningen- demografin-vi blir allt äldre!

Prognosen är att Hallstahammars befolkning fortsätter att öka framöver och antalet äldre ökar kraftigt under kommande år. Antalet äldre som ställer ökade krav på trygghets- och välfärdstjänster. Sverige utgörs i allt högre grad av äldre befolkning, där nära en tredjedel av Sveriges befolkning är över 65 år runt 2035. Förändringen i Hallstahammar är snabbare än Sverige som helhet och kommunen får totalt sett ett större antal äldre människor än tidigare som kan behöva samhälleliga insatser. En följd av denna befolkningsföråldring är att vi i större utsträckning måste fånga upp och tillgodogöra äldres kompetens och förmåga i samhället. Morgondagens äldre kommer att vilja leva ett aktivt och friskt liv högt upp i åldrarna och kan komma att ställa allt större krav på tjänster kopplade till detta. Många människor vill ha en aktiv ålderdom med stora möjligheter till individuella val kring till exempel boende, mobilitet och fritid. Den demografiska utvecklingen ökar trycket på t ex hemtjänsten och särskilt boende för äldre under kommande år.

2. Ekonomin- Vem försörjer vem?

För att finansiera den ökande efterfrågan på välfärdstjänster behövs fler förvärvsarbetande som betalar skatt. Samtidigt som andelen äldre ökar, minskar andelen i arbetsför ålder (20-64 år) framöver. En effekt blir då ökad konkurrens om arbetskraften inom såväl privat som offentlig sektor. Socialnämnden måste därför lyckas ännu bättre med att få ut människor i arbete och aktiv sysselsättning för att ekvationen ska gå ihop. Försörjningsbördan ökar när de som är sysselsatta behöver försörja fler per individ. Detta ställer stora krav på prioritering av de offentliga resurserna och servicen till medborgarna kan komma att behöva förändras och omprioriteras, detta gäller särskilt inom en så stor nämnd som socialnämnden. Utbildningsnivån i Hallstahammar är fortsatt lägre än i riket. I omställningen till en alltmer kunskapsintensiv ekonomi i framtiden ställs större krav på specialiserad och kunnig personal. Samtidigt är det viktigt för skattebasen att invånarna tar del av arbetsmarknaden och i ett läge där konkurrensen om rätt kompetens ökar är detta en viktig strategisk fråga för kommunen som helhet. Andelen människor i egenförsörjning måste fortsätta att öka och bidragsberoende i olika former att minska för att socialnämnden och kommunen ska ha möjlighet att balansera de växande volymerna.

3. Personalförsörjningen – möjliggörare behövs

Mer än en miljon människor arbetar i välfärden. Ungefär en tredjedel av dessa uppnår pensionsålder den närmaste tioårsperioden. Samtidigt ökar både andelen äldre och barn i befolkningen, vilket gör att behovet av skola, vård och omsorg växer. Detta leder till stora rekryteringsbehov. Om inga förändringar görs i arbetssätt, organisation och bemanning skulle det behövas över en halv miljon nya medarbetare i välfärden fram till 2023 enligt Sveriges kommuner och landsting (SKL).

Socialnämnden behöver attrahera och rekrytera nya medarbetare samt satsa på kompetensutveckling av nuvarande chefer och medarbetare. Inom ramen för målet att vara en attraktiv arbetsgivare ställs höga krav på samordnade metoder och rutiner för kompetensförsörjning. Att rekrytera, behålla och utveckla rätt kompetenser kommer att bli ännu viktigare när våra verksamheter utvecklas, pensionsavgångar och övrig rörlighet ökar. Hallstahammar kommuns socialnämnd står inför en generationsväxling med ett stort antal pensionsavgångar inom våra verksamheter. Vi har en åldrande befolkning som ställer allt högre krav på våra välfärdssystem.

4. Teknikutvecklingen – stora steg behöver tas

Digitalisering och utveckling av ny teknik påverkar företag, organisationer och individer i hela världen, inklusive Sverige och Hallstahammar. Utvecklingen förändrar vårt sätt att leva, både i arbetet och på fritiden. Arbetsmarknaden står inför stora förändringar i takt med att automation och robotisering gör tidigare tjänster överflödiga, samtidigt som det kommer att efterfrågas alltmer specialiserad kompetens och många existerande yrken kommer förändras i grunden. Med ökad användning av digitala lösningar i alla sektorer i samhället så ökar förväntningarna på kommunens och socialnämndens tjänster. Samtidigt finns risken för en digital klyfta om inte alternativ finns även för dem som frivilligt eller ofrivilligt inte tar del av den nya tekniken. Fullständig digitalisering gör flöden av information och tjänster enklare och snabbare, med effektivisering och minskade kostnader som följd. Mobil teknik och digitala lösningar har redan gjort det möjligt för företag och organisationer att erbjuda en högre servicenivå än tidigare. Kommunens invånare har vant sig vid detta och kommer att kräva alltmer bättre lösningar av samhällsfrågor framöver. Med en åldrande befolkning skenar utgifterna för hälso- och sjukvård på sikt, uppemot 50 % av BNP. Stora förhoppningar finns på att framsteg inom bioteknik, it och robotteknik på sikt kan sänka kostnaderna och samtidigt ge mer individanpassade lösningar. En accelererande teknikutveckling förväntas innebära ökad automation och robotisering och arbetsmarknaden står inför en revolution när hälften av existerande jobb och arbetsuppgifter kan komma att automatiseras. Arbetsuppgifter inom vård- och omsorg kan komma att automatiseras även om jobben inom den sektorn inte förväntas försvinna i samma utsträckning.

5. Nya och växande grupper- förändrad lagstiftning och nya uppdrag

Socialnämndens traditionella brukare inom vården- och omsorgen, individ- och familjeomsorgen och i övriga verksamheter kompletteras löpande av fler grupper och ökade volymer. Ett exempel är bland annat antalet personer som 2018 erhåller boendestöd till följd av psykisk ohälsa i åldern 20-64 år. Denna grupp har växt oerhört mycket under de senaste åren. Inom LSS finns fler personer som tillhör verksamhetsområdet som inte fanns lika uttalat för några år sedan.

Statsmakten ökat också på ambitionerna löpande och utökar därmed socialtjänstens ansvarsområde tex inom barn- och ungdomsvården, för personer med psykisk ohälsa, spelmissbruk, utbildningsplikt och bemanningen och biståndsbedömningen inom äldreomsorgen för att nämna några. Sammantaget innebär detta löpande ändrade planeringsförutsättningar för socialnämnden som är svårbemästrade inte minst ekonomiskt.

Uppdraget

Vårt arbete är att möta våra brukares behov, i enlighet med vision, värdegrund, socialnämndens mål och gällande lagstiftning, samtidigt som vi försöker utveckla och effektivisera verksamheterna. Fokus på kunden, dennes behov och hur vi möter det samt på hur vi bemöter alla människor vi på olika sätt kommer i kontakt med är en viktig framgångsfaktor. Samhällsutvecklingen i kommunen och i landet innebär att trycket är stort, socialnämndens tjänster är efterfrågade och behövda. Socialnämndens verksamheter är något av en grundförutsättning för kommunen, att ge omvårdnad, råd, stöd till våra äldre, till dem med funktionsnedsättning och till kommuninvånare som så behöver är ett viktigt uppdrag. På Socialnämndens uppdrag bedriver Socialförvaltningen verksamhet för kommuninvånarna inom verksamhetsområdena:

Område Äldreomsorg genom Hemtjänst, särskilt boende, korttidsboende, måltidsverksamhet, avlastning, avlösarservice, ledsagning, uppsökande verksamhet, dagvårdsverksamhet, anhörigstöd, väntjänst, rehabilitering och hälso- och sjukvård.

Område Arbete och Utbildning ska skapa förutsättningar för de av kommunens invånare som står längst ifrån arbetsmarknaden att utveckla sig själv, sitt yrkesliv och sin livssituation. I område inryms enheterna Jobbcentrum, Samordningsteamet och Vuxenutbildningen/SFI.^[1] Området ansvarar för att anordna arbetsmarknadspolitiska insatser för särskilda målgrupper och ansvarar för att upphandla, beställa och anordna utbildning inom kommunal vuxenutbildning, svenska för invandrare och särskild utbildning för vuxna. Det gemensamma för verksamheterna är att stärka människors kompetens och drivkrafter och matcha deras kompetenser mot arbetsmarknaden eller till en ny nivå inom utbildningssystemet.

Område LSS bedriver bemanningenhet, personlig assistans, ledsagarservice, biträde av kontaktperson, avlösarservice i hemmet, korttidstillsyn, korttidsvistelse utanför det egna hemmet, boende i familjehem eller i bostad med särskild service för barn och ungdomar, bostad med särskild service för vuxna eller annan särskild anpassad bostad för vuxna, daglig verksamhet för personer i yrkesverksam ålder samt boendestöd enligt SoL. Vissa av våra kunder/brukare har en funktionsnedsättning som medför att de bedömts tillhöra personkrets 1, 2 eller 3 enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och andra har behov av stöd i form av särskilt boende, boendestöd eller daglig verksamhet enligt Socialtjänstlagen (SoL) på grund av sin psykiska funktionsnedsättning.

Område IFO bedriver råd, stöd, behandling för barn, ungdom och vuxna genom ungdomsmottagning, familjecentrum, familjerätt, familjerådgivning, beroende- och missbruksmottagning, skuldsanering. Integrationsverksamhet genom introduktion av nyanlända flyktingar och mottagande av ensamkommande flyktingbarn som kommunplaceras i Hallstahammar genom avtal med Migrationsverket Myndighetsutövning enl. LSS, LVU, LVM, SoL, lagen om introduktionsersättning för vuxna och barn, lagen om medling och alkohol- och tobakslagen mm

Nämndens Måluppfyllelse

SN:s mål	Utfall	Utveckling	Kommentarer
Antalet platser inom särskilt boende ska motsvara behovet-		↔	Andelen invånare 80+ år i SÄBO på en god nivå. Verkställigheten på hög nivå och korta väntetider under 2018.
Vid planering av nya bostäder ska särskild hänsyn tas till behovet av bostäder för äldre som vill bo i lägenheter men som inte har behov av vård- och omsorgsinsatser. Trygghetsboenden ska finnas i alla tätorter i vår kommun.		↔	Trygghetsboenden finns i Hallstahammars tätort inte i Kolbäck och Strömsholm. Planering för den fortsatta utvidgningen av trygghetsboendeplatser kommer att fortsätta under 2018.
Ädelstenen ska utvecklas till kommunens kompetenscentrum för demensvård		↔	Under 2019 har planeringsarbetet intensifierats för en ombyggnation av Ädelstenens alt nybyggnation. KF har tagit inriktningsbeslut.
Socialnämnden ska arbeta för en god försörjning av boenden för nämndens behovsgrupper genom årliga inventeringar och åtgärdsplaner.		↔	Det finns inom alla nämndens områden aktualiserade inventeringar och åtgärdsplaner. Nämnden har aktivt deltagit i framtagandet av kommunens bostadsförsörjningsprogram, och verksamheterna har uppdaterat sina tidigare prognoser.
Personal inom äldreomsorgen ska erbjudas elcyklar och cykelhjälmar när de cyklar i tjänsten.		↑	Hemtjänstens verksamhet har under 2018 verkställt ambitionen om elcyklar.
Socialnämnden ska arbeta för att minska gruppen med behov av försörjningsstöd och genom breda arbetsmarknads-insatser möjliggöra egenförsörjning.		↑	Antalet bidragshushåll och volymen på utbetalt försörjningsstöd har minskat under 2018. I jämförelse med 2015 har nästan 6,0 miljoner mindre betalats ut. Genomströmningen på JC har också varit högre
Alla verksamheter inom socialnämndens område ska utveckla tekniska lösningar som blir ett stöd för den enskildes möjlighet att leva ett självständigt liv.		↑	Digitaliseringens utveckling är av stor vikt för socialnämnden. Äppelparken är ett av landets mest moderna boenden, de nya verksamhetssystemen bäddar för införandet av brukartjänster och mobilitet. Försök med taligenkänning inom IFO och infrastruktur satsningar genomförda.
Andel förebyggande arbete ska öka inom samtliga delar av socialnämndens ansvarsområde.		↔	Andelen förebyggande verksamhet av den totala budgeten har ökat under året. Bland flera goda exempel på detta kan nämnas seniorglädje och härbärgets öppnande.
Missbruk i alla former ska minskas		↔	Färre återkommer till socialtjänsten efter insats. Måluppfyllelsen förbättras kontinuerligt.
Särskild information om folkhälsofrågor och samhällsservice ska riktas till nyanlända invånare.		↔	Under 2018 har kommunens egna samhällskommunikatörer fortsatt sitt breda arbete och därigenom förbättras möjligheterna till snabbare integration. Samhällsorienteringen är mer omfattande, speciella utbildningar t ex Grön kvist och familjestöd implementerat.

Äldre och funktionshindrade ska ha goda möjligheter att delta i kulturella aktiviteter och utomhusaktiviteter som främjar deras hälsa.		↔	Daglig utevistelse erbjuds och organiserade aktiviteter sker vardag som helg. Gäller både ÄO och LSS. I nationell jämförelse i KKiK (Kommunens kvalitet i korthet –SKL nätverk) goda värden för kommunen.
All personal inom vård och omsorg har heltidsanställning som grund. Delade turer ska bort. Principen ”heltid en rättighet, deltid en möjlighet” gäller.		↑	Alla som önskat heltid har fått det. Delade turer finns dock kvar men verkställighet påbörjad.
Miljökrav är viktiga vid alla upphandlingar som berör socialnämndens verksamheter. Andelen ekologiska, närproducerade och klimatsmarta varor ska öka.		↔	Miljökrav ställs vid all upphandling. Andelen klimatsmarta varor som begagnade datorer, möbler har ökat i jämförelse med tidigare år.
All verksamhet inom socialnämnden ska på sikt miljöcertifieras.		↔	Arbetet inte påbörjat, medel inte avsatta och ingen kommungemensam standard utvald.
Inom socialnämndens verksamheter ska användande av fossila bränslen minska till förmån för miljövänligare transportmedel.		↑	Bilar med lägre förbrukning ger trots ett utökat antal fordon ett förbättrat resultat per anställd. Eleyklar som transportmedel infört.
Inom äldreomsorgen ska fler vegetariska rätter erbjudas.		↑	Fler vegetariska rätter erbjuds alla veckans dagar. Detta är en avsevärd förbättring i jämförelse med tidigare år.
Alla anställda inom socialnämnden har rätt till kontinuerlig kompetensutveckling där särskilda kompetensförsörjningsplaner ska utarbetas för att säkerställa en god personalförsörjning.		↔	Alla anställda har under 2017 erhållit en individuell kompetensförsörjningsplan. Under 2018 har arbetet kring en offensivare personalförsörjning genom KIVO samverkan startats upp.

Bedömning av måluppfyllelsen för Socialnämnden

Socialnämnden har antagit 17 mål för perioden 2016-2019 och dessa ska från och med innevarande mandatperiod följas upp och utfallet (måluppfyllelsen) bedöms enligt färgskalan röd-gul-grön. Arbetet med att förverkliga socialnämndens mål och därmed också kommunfullmäktiges prioriterade mål har fortsatt under 2018. Av SN 17 mål är tio gröna, sex gula och ett är röda av nämndens mål. Måluppfyllelsen har förbättrats under 2018. Nedan redovisas i tabellen hur måluppfyllelsen förändrats historiskt under målperioden.

	Måluppfyllelse	Delvis måluppfyllelse	Ej uppfyllt
2016	29,4 %	53 %	17,6 %
2018	58,8 %	35,3 %	5,9 %

Driftsbudget

Nedanstående tabell är den nämnden beslutade om innan ändringsbudgeten lades av den nya majoriteten.

SN:s Ramutökning i Mål och budget 2019 - 2021	Budget	Budget	Plan	Plan
Nämndsbeslut	2018	2019	2020	2021
Lönekompensation (2,2%)		8 400	9 150	11 000
Lönekompensation särskild satsning om 0,6% till Kommunal		2 300		
Volymökning IFO vårdkostnader			1 250	
Förstärkning Hemtjänst		2 000	2 000	1 000
Volymökning LSS/Socialpsykiatri		1 950		
Digitalisering			500	500
Nya äldreomsorgplatser ombyggnation f d Ädelstenen*			5 000	7 000
Fortsatt avskaffning av Delade turer		500	500	
SUMMA UTÖKAD RAM 2019 - 2021		15 150	18 400	19 500
Effektiviseringskrav		-2 157	-2 267	
DELSUMMA	421 207	434 200	447 600	467 100
<i>Omfördelning till Bemanningseenheten</i>		-1 900	-1 900	-1 900
SUMMA NETTORAM	421 207	432 300	445 700	465 200

Nedanstående tabell visar den gällande ändringsbudgeten som den nya majoriteten enats om i budgetförslaget.

SN:s Ramutökning i Mål och budget 2019 - 2021	Budget	Budget	Plan	Plan
Ändringsbudget	2018	2019	2020	2021
Lönekompensation (2,2%)		8 400	9 150	11 000
Lönekompensation särskild satsning om 0,6% till Kommunal		2 300		
Förstärkning Hemtjänst		2 000		
Volymökning LSS/Socialpsykiatri		1 950		
Fortsatt avskaffning av Delade turer		500		
Demografisk förändring & vht utveckling			9 250	8 500
SUMMA UTÖKAD RAM 2019 - 2021		15 150	18 400	19 500
Effektiviseringskrav		-2 157		
DELSUMMA	421 207	434 200	445 958	463 000
<i>Omfördelning till Bemanningseenheten</i>		-1 900	-1 900	-1 900
<i>Omfördelning till Miljö 6 bygg</i>		-35	-35	-35
SUMMA NETTORAM	421 207	432 265	444 023	461 065

Procentuell ökning av nettoram inkl omfördelning	2,63%	2,72%	3,84%
Summa nettoramökning i jämförelse med föregående år (tkr)	11 058	11 758	17 042

Driftsbudget (tkr)	Bokslut	Budget	Budget	Plan	Plan
	2017	2018	2019	2020	2021
Intäkter	153 626	119 084	119 084	119 084	119 084
Kostnader	-539 883	-540 292	-551 350	-563 107	-580 149
Nettokostnader	-386 255	-421 208	-432 266	-444 023	-461 065

Driftsbudget Vht områden (tkr)	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
SN övergripande	-12 123	-18 626	-19 307		
Äldreomsorg	-189 189	-217 158	-224 687		
Arbete och utbildning	-13 817	-14 560	-16 303		
LSS	-110 614	-112 986	-113 587		
Individ- och familjeomsorg (IFO)	-60 513	-57 878	-58 382		
Nettokostnader	-386 255	-421 208	-432 266	-444 023	-461 065

Budget för budgetrådgivning har flyttats från Individ- och familjeomsorgen till Arbete och Utbildning. Budget för LSS-handläggning har flyttats till äldreomsorg. Budget från förvaltningsövergripande har flyttats till Arbete och Utbildning för att starta upp KIVO-verksamhet.

Internkontroll

Socialnämnden antar årsvis i januari en plan för internkontrollen. Denna plan anger internkontrollområden, kontrollpunkter, kontrolltidpunkter och kontrollansvariga. I huvudsak redovisas resultatet av denna internkontroll enligt socialnämndens beslut i senast samband med årsredovisningen. För 2018 ska socialnämndens verksamheter sammantaget (skillnader finns mellan de olika verksamheterna) granska; genomförandeplaner, brandsäkerhet, hot och våld, hygien i köken, rättssäkerhetskontroll av dokumentationen, eftersökningar av medel från Migrationsverket, inkomna handlingar. Till dessa tillkommer de kommundemensamma.

Handlingsplaner

Socialnämnden antog under 2019 en andra handlingsplan för att motverka kostnadsutvecklingen inom nämndens område. Socialnämnden har lyckats minska sina kostnader inom de aktuella områdena. 2018 har genom de engångsvisa intäkterna visats sig balansera. Framledes kommer primärt det demografiska trycket att utsätta nämndens ekonomi för stora utmaningar. Utöver detta tillkommer volymökningar inom flertalet av nämndens verksamheter. Socialnämnden kommer med all säkerhet att behöva ta ytterligare beslut om kostnadsbesparingar i närtid.

Barn och utbildningsnämnden

Sammanfattning av nämndens planeringsförutsättningar

Uppdraget

Barn- och utbildningsnämndens uppdrag är utbildning och omsorg för åldersgruppen 1-18 år. I ansvarsområdet ingår förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem, elevhälsa, samordning och uppföljning av gymnasieutbildning (i andra kommuner/friskolor) och kommunens uppföljningsansvar (KAA) för ungdomar som saknar gymnasieutbildning.

Kommunen har 9 förskolor och 7 grundskolor inklusive förskoleklass, fritidshem och grundsärskola. I uppdraget ingår tillsyn över förskolor i egen regi, Ekot och Ålle-Bälle samt pedagogisk omsorg vid Ålle-Bälle. Två förskolor och fritidshemmen har öppettider för familjer med behov av barnomsorg tidiga morgnar och sena kvällar.

Kunskapsresultaten behöver öka. Många barn och elever behöver särskilda stödinsatser för att lyckas optimalt. Kommunen och skolan har ett kompensatoriskt ansvar för likvärdighet under uppväxten. Det ansvaret vilar på förskolan, skolan och fritidshem.

Verksamhetens planeringsförutsättningar

Kommunstyrelsens förslag till nettoramar för Mål och budget 2019–2021 beslutades vid kommunstyrelsens sammanträde 2018-10-15. Förslaget innebär att Barn- och utbildningsnämndens nettoram (efter justering för överföring av bemanningsenhet till KS) kommer att landa på 393 623 tkr för 2019, där också ett effektiviseringskrav på 1 983 tkr ingår.

Nämnden tilldelas lönekomensation med 6,0 mkr, vilket motsvarar ca 2,2 % löneökning i genomsnitt samt lönekomensation för köpta städtjänster. För 2019 prioriteras inte någon extra lönesatsning för lärare, vilket tidigare gjorts varje år sedan 2014. Personalrekrytering är allt mer problematiskt i och med konkurrensen om utbildad personal. Det leder till att lönenivåer ökar. Förväntningarna på löner ligger långt över den finansiering som kompenseras i ramtilldelning. Förvaltningen får ibland avstå att anställa på grund av allt för höga lönekrav.

Ett flertal bostäder planeras i kommunen. Lokalbehovet ökar i takt med fler barn och ungdomar. Vid planer för nya bostäder måste plats i förskolor och grundskolor finnas med i samhällsplaneringen. Beslut behöver också tas om förskolans tre paviljonger ska stå kvar permanent eller om ersättningslokaler ska skapas.

Grundskolan har genomfört flera stora anpassningar för att bättre fördela och rymma ett ökat elevantal och för att flytta tillbaka årskurs 6 till mellanstadiet, enligt politiskt beslut. Tunboskolans utbyggnad förbereds och pågår för att ta emot mellanstadiet och därmed avlasta Vallbyskolan. Tunboskolans utbyggnad behöver engångsanslag 2019 för bland annat inventarier, digital utrustning och flyttkostnader. Utbyggnaden måste vara klar till skolstart hösten 2019. På Strömsholms skola ska åk 6 återföras till mellanstadiet från

hösten 2019. Samtidigt pågår ett stort arbete för att eleverna på Näslund ska kunna flytta tillbaka 2021. En ny skolbyggnad planeras. Utemiljö och trafiklösningar behöver ses över i samband med utredningen på uppdrag av KF. Samtliga lokalanpassningar innebär investeringar som resulterar i kapital och driftkostnader, vilket innebär ökade hyror som behöver finansieras.

Nämnden kompenseras under kommande tre -års period för beräknade kostnader för pågående och planerade investeringar för perioden. Kompensation tilldelas också för redan utförda investeringar som till viss del ej finansierades 2018. Tillskottet är positivt och är en nödvändig förutsättning för att klara ökade hyreskostnader utan besparingar på annat då förvaltningens prioriterade mål är att förbättra skolresultaten.

Elevantal i grundskola, grundsärskola och förskoleklass fortsätter att öka. Ramkompensation krävs för bibehållen personaltäthet och för att täcka andra kostnader. Förvaltningen begärde 3,5 mkr för att till viss del även ta hänsyn till befolkningsprognosen kommande år. I kommunens befolkningsprognos beräknas ca hälften av ökningen vara barn och ungdomar. I förslaget beviljas 2,5 mkr. En miljon mindre betyder att förvaltningen inte kompenseras för eventuell inflytt under 2019. Däremot kompenseras motsvarande summa i budget 2020, vilket då ger bra förutsättningar att klara utökningen. Tillskottet 2019 kommer att finansiera 1,0 lärartjänst, 1,75 förskollärare/fritidspedagog till förskoleklass och fritids. Grundsärskolan behöver förstärkas med minst 2,5 tjänster då fler elever är inskrivna där, och fler står under utredning. Tillskottet måste också täcka köpta platser som ännu är oklart om det kommer att öka under 2019.

Gymnasieskolan kompenseras med 3 300 tkr vilket begärdes för att täcka resor och platser som varje år indexeras då samtliga platser för Hallstahammars gymnasieungdomar köps av andra kommuner och enskilda utförare.

Övriga prioriteringar för utökade behov och krav måste förvaltningen klara inom befintlig ram. Likaså det effektiviseringskrav på 1983 tkr som beslutet innebär.

Sedan 2014 har förskolan utökats med 140 platser eftersom årskullar i förskoleåldrar varit stora. Många barn i förskoleålder har flyttat in i kommunen, vilket antas fortsätta kommande år. Hösten -18 lämnade en stor årskull förskolan. Statistik visar att förskolan kommer att ha tomma platser även hösten 2019 om inte nya bostäder står klara. Förskolan förbereder för att tillfälligt dra ner 20 platser under hösten 2019, för att hantera del av förvaltningens effektivitetskrav.

En del av förvaltningens effektiviseringskrav fördelas också till gymnasieskolan. Där arbetar man förebyggande och aktivt med att följa upp eleverna på sina respektive skolor för att säkra alla elevers rätt till en bra utbildning. Uppföljning sker också för att titta på frånvaro, avhopp och de elever som riskerar att inte nå målen. Där finns pengar att spara om insatser sätts in i tid. De elever som inte är närvarande på skolan skrivs ut så att inte Hallstahammar betalar för en plats som inte nyttjas.

Grundskolan kommer att minska 1,0 tjänst Sva lärare (svenska som andra språk) 1,0 tjänst elevassistent, 0,50 tjänst för rättning av nationella prov samt omprioritera

statsbidrag där det är möjligt för att hantera sin del av effektivitetskrav och andra ofinansierade kostnader. Grundskolan har de senaste åren haft många asylsökande elever, vilket berättigat statsbidrag från Migrationsverket för del av skolkostnad. I takt med att allt fler elever fått sin folkbokföring eller slutat grundskolan har också bidraget minskat. Kostnader som finansierats av statsbidraget måste anpassas i budget 2019.

Förvaltningen står inför stora utmaningar gällande digitalisering. Behovet av inköp och investeringar är stort framförallt i förskolan som ligger långt efter. I grundskolan har riktade statsbidrag bidragit till inköp och utbildning. Ingen ramökning beviljades för begärda medel som avsåg digitalisering. Förskolan och övriga verksamheter måste omprioritera för att klara vad som krävs enligt läroplaner för förskola och grundskola.

Från 1 januari 2019 organiseras en kommunövergripande bemanningseenhet under KS förvaltningen genom omfördelning av budget från samtliga förvaltningar. Från BUN ska 1 370 tkr överföras till KS förvaltningen. Tidigare har BUN köpt bemanningstjänst av socialförvaltningen till en kostnad av 507 tkr. Verksamheterna behöver omprioritera och effektivisera för att finansiera utökningen. På sikt förväntas kostnaden vara intjänad genom bättre samordning och uppföljning av vikariehantering.

Nämndens Mål

Utifrån kommunens vision antog barn- och utbildningsnämnden 2016-04-26 nya mål för perioden 2016–2019.

Målen är utformade enligt följande:

1. Förskolan är trygg och stimulerar barnens utveckling
2. Alla elever ges möjlighet till lärande och når de nationella kunskapsmålen
3. Barnens/elevernas arbetsklimat är tryggt och inspirerande
4. All personal har ett attraktivt och utvecklande arbetsklimat
5. Verksamheterna genomsyras av social och ekologisk hållbarhet

Barn- och utbildningsnämndens mål följs upp genom sammanställandet av de nyckeltal som avgör utfallet av nämndens mål. Det handlar bland annat om nyckeltal som härrör från den officiella statistiken men också om en rad olika enkätfrågor till både föräldrar och elever samt utfallet av egna interna mätningar (såsom läskunnighet, matsvinn etc.).

Vid delår -18 visade utfallet av BUN:s mål att två av målen var gröna, att ett var gult samt att två av målen inte kunde färgsättas då för många mätvärden för de underliggande nyckeltalen saknades/ännu ej publicerats i den offentliga statistiken. De mål som ej färgsattes var mål 2 – *Alla elever ges möjlighet till lärande och når de nationella kunskapsmålen*, samt mål 3 – *Barnens/elevernas arbetsklimat är tryggt och inspirerande*.

Mål 1 som handlar om att förskolan är trygg och stimulerar barnens utveckling, samt mål 5 om social och ekologisk hållbarhet, låg i samma nivå som vid senaste

helårsavstämningen. Mål 4 som handlar om att personal har ett attraktivt och utvecklande arbetsklimat gick upp i förhållande till resultatet för helår -17 (samt delår -17).

Att öka elevernas måluppfyllelse (mål 2) är även fortsättningsvis ett huvudfokus för förvaltningen. Hallstahammar ligger lågt i andel elever som når målen i samtliga ämnen, meritvärde och gymnasiefrekvens i förhållande till riket.

Barn- och utbildningsnämndens mål	Utfall	Utveckling	Kommentar
Mål 1: Förskolan är trygg och stimulerar barnens utveckling		↔	
Mål 2: Alla elever ges möjlighet till lärande och når de nationella kunskapsmålen			
Mål 3: Barnens/elevernas arbetsklimat är tryggt och inspirerande			
Mål 4: All personal har ett attraktivt och utvecklande arbetsklimat		↑	
Mål 5: Verksamheterna genomsyras av social och ekologisk hållbarhet		↔	

Internkontroll

Internkontroll sker utifrån antagen plan och förvaltningens årsplanering.

Granskningsområde	Kontrollmoment	Metod	Ansvarig	Frekvens	Rapport till
Verksamhet					
Systematiskt kvalitetsarbete med uppföljning/rapportering för ökade kunskapsresultat	Att resultat och genomfört kvalitetsarbete rapporteras enligt beslutad struktur	Kvalitetsredovisning/ Verksamhetsplan (eget avsnitt för grundskolan i verksamhetsplan för 2018 och framåt). Indikatorer/nyckeltal i delårs-/årsbokslut	FC/KC/OC	1 gg/år	Nämnd
	Att verksamhetsplan verkställs	Lägesrapport	Förskolechef Rektor	1 gg/år	Ledningsgrupp
Rutin för att elevs resultat i varje ämne rapporteras	Uppföljning kunskapsresultat internt	Att uppföljning sker och rapporteras	Berörd chef på	2 ggr/år	Ledningsgrupp

årligen	i förvaltningen		respektive nivå		
Rutin för betyg och nationella ämnesprov samt lästest	Att alla elever finns med vid rapportering	Granska sammanställning	Intendent / KC	2 ggr/år	Ledningsgrupp
Jämförelser av kunskapsuppföljningar och betyg (år 6-9)	Granskning av hur väl kunskapsuppföljningar (som förmedlas via utvecklingssamtal) korrelerar med kommande betyg	Stickprov	Intendent/KC	2 ggr/år	Ledningsgrupp
Uppföljningskedja: lärare- rektor-OC-FC-nämnd	Att nämndens beslut verkställs	Nämndens samverkansgrupper egen "tillsyn" vid besök på resp. skola	Nämndens samverkansgrupper	Årligen	Nämnd
Uppföljning av skolpliktiga barn (folkbokförda i kommunen) som går i grundskola/grundsärskola i annan kommun	Säkerställa att eleverna ges tillräckliga förutsättningar att nå godkänt i alla ämnen, tillse att utbildningen fungerar bra	1. Utgå ifrån sammanställning av interkommunal ersättning 2. Fastställa upptagningsområde i kommunen som eleven skulle ha tillhört 3. Ansvarig rektorassistent kontaktar den skolenhet där eleven fullgör sin skolplikt 4. I de fall skolenheterna gjort anmärkning om hög frånvaro eller lämnat annan betydelsefull info återkopplar rektorassistent detta till berörd rektor för området. 5. Intendent säkerställer att elever med hög frånvaro har följts upp. Hög frånvaro innebär över 10% oanmäld frånvaro, över 15% anmäld frånvaro.	Intendent/Rektorsassistent/Controller	2 ggr/år	Ledningsgrupp
Rutin för anmälan om kränkande behandling	Att samtliga signaler om kränkande behandling i förskola/förskoleklass/grundskola/grundsärskola/fritidshem anmäls från personal till	Sammanställning av ärenden i verksamheterna utifrån diskrimineringsgrunderna	Intendent/Förskskolecontroller	Löpande på meddelandelistan till nämnd Sammans	Nämnd

	förskolechef/rektor och sedan vidare från chef till huvudman			tällning 2 ggr/år	
Utdrag ur belastningsregistret	Säkerställa att den som ska arbeta eller på vissa andra sätt verka inom vissa skollagsreglerade verksamheter har visat ett utdrag ur polisens belastningsregister	Stickprov	KC/Intendent/Rektorsassistenter/Förskolecontroller	1 ggr/år	Ledningsgrupp
Beslut om anpassad studiegång	Att beslut om anpassad studiegång överensstämmer med vad som anges i betygskataloger åk 6-9	Komplett kontroll och stickprov	Intendent/Rektorsassistent/KC	2 ggr/år	Ledningsgrupp
Tillgänglighet telefoni	Extern granskning av tillgängligheten via telefon med inriktning på vissa verksamheter	Extern mätning hösten 2018	FC/KC	1 ggr/år	Redovisas i årsredovisning
Organisation					
Arbetet fördelas utifrån ansvar och befogenhet	Att fastställd organisationsplan och uppdrag till ledare följs	Återkoppling/kontroll årligen genom medarbetarsamtal	FC/OC/Berörda chefer på respektive nivå	1 ggr/år	Ledningsgrupp
Skriftlig delegering arbetsmiljöuppgifter	Att befintlig förteckning är aktuell	Genomgång av delegering till samtliga ledare	Kommunledningssekreterare	2 ggr/år	Ledningsgrupp
Avslutad i IT-system efter avslutad anställning	Granskning av att alla som avslutat sin anställning i förvaltningen också är avslutade i olika IT-system. Ett nytt system är utarbetat under 2017. Uppföljning sker 2018.	Totalundersökning av alla som avslutat sin anställning	Intendent/IT-pedagog	1 ggr/år	Redovisas i årsredovisning
Undervisning bedrivs enligt skollag och behörighetsförordning	Att samtliga lärare och förskollärare ansökt och erhållit legitimation	Kontroll av anställd personal årligen/vid medarbetarsamtal	Intendent/Rektorsassistent/Förskolecontroller/Berörda chefer	1 ggr/år	Ledningsgrupp
Projekt					
Projekt beslutas av nämnden utifrån tydligt syfte	Att projekt beslutas av nämnd utifrån syfte	Avrapportering	Controller	1 ggr/år	Nämnd
Separat ekonomisk hantering	Att krav för ekonomisk uppföljning efterlevs	Avrapportering	Controller	1 ggr/år	Nämnd

Inköp och upphandling					
Ekonomi					
Ekonomi styrs genom budget	Att ekonomi hålls inom tilldelad ram	Ekonomisk uppföljning	Controller	6 ggr/år	Nämnd
Attestering	Att attestregler efterföljs	Stickprov	Controller	1 ggr/år	Ledningsgrupp
Kontering	Att giltigt konto använts	Stickprov	Controller	1 ggr/år	Ledningsgrupp

Driftsbudget

Nedanstående tabell är den nämnden beslutade om innan ändringsbudgeten lades av den nya majoriteten.

BUN:s Ramutökning i Mål och budget 2019 - 2021	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Nämndsbeslut				
Lönekompensation (2,2%)		5 800	5 900	6 000
Lönekompensation städtjänster		200	200	200
Drift- och kapitalkostnad för grundskolans utökade lokalbehov		2 315	1 075	1 617
Elevökning i grundskola/grundsärskola/förskoleklass och fritidshem		2 500	3 800	1 200
Elevförändring/indexering köpta platser (4%) inkl resor för gymnasieelever		3 300	5 500	7 200
Digitalisering i förskola och grundskola			500	500
SUMMA UTÖKAD RAM 2019 - 2021		14 115	16 975	16 717
Effektiviseringskrav		-1 983	-2 071	
DELSUMMA	382 861	394 993	412 153	428 870
<i>Omfördelning till Bemanningenheten</i>		-1370	-1370	-1370
SUMMA NETTORAM	382 861	393 623	410 783	427 500

Nedanstående tabell visar den gällande ändringsbudgeten som den nya majoriteten enats om i budgetförslaget.

BUN:s Ramutökning i Mål och budget 2019 - 2021	Budget	Budget	Plan	Plan
Ändringsbudget	2018	2019	2020	2021
Lönekompensation (2,2%)		5 800	5 900	6 000
Lönekompensation städtjänster		200	200	200
Drift- och kapitalkostnad för grundskolans utökade lokalbehov		2 315	1 075	1 617
Elevökning i grundskola/grundsärskola/förskoleklass och fritidshem		2 500		
Elevförändring/indexering köpta platser (4%) inkl resor för gymnasieelever		3 300		
Demografisk förändring & vht utveckling			9 800	8 900
SUMMA UTÖKAD RAM 2019 - 2021		14 115	16 975	16 717
Effektiviseringskrav		-1 983		
DELSUMMA	382 861	394 993	410 641	425 105
<i>Omfördelning till Bemanningenheten</i>		-1370	-1370	-1370
SUMMA NETTORAM	382 861	393 623	409 271	423 735

Procentuell ökning av nettoram inkl omfördelning 2,81% 3,98% 3,53%

Summa nettoramökning i jämförelse med föregående år (tkr) 10 762 15 648 14 464

Driftsbudget (tkr)	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Intäkter	53 087	51 497	51 497	51 497	51 497
Kostnader	-417 163	-434 358	-445 120	-460 768	-475 232
Nettokostnader	-364 076	-382 861	-393 623	-409 271	-423 735

Driftsbudget Vht områden (tkr)	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Övergripande	2 956	3 461	3 506		
Skola, f-klass, fritids	174 018	184 086	191 411		
Förskola	93 574	98 526	98 711		
Måltidsenhet	21 292	21 153	21 537		
Gymnasieskola	72 236	75 635	78 458		
Nettokostnader	364 076	382 861	393 623	409 271	423 735

Investeringsbudget

De investeringar som rör skolor och förskolor hanteras och utförs av tekniska förvaltningen. Utförda investeringar genererar kapitalkostnader som medför högre hyror.

Volymförändringar

	Budget 2015	Budget 2016	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Förändring
Förskola 1-5 år	865	865	905	905	905	0
Familjedaghem	5	5	0	0	0	0
Förskoleklass	183	206	193	180	209	29
Fritidshem 6-13 år	619	667	684	694	715	21
Grundskola	1 473	1 492	1 555	1 590	1 608	18
Grundsärskola	19	24	27	30	36	6
Gymnasieskola	542	556	595	583	575	-8

Antal förskoleplatser är fördelade mellan kommunala och de två enskilda förskolorna som finns i kommunen. För våren kommer platsantalet att vara oförändrat, men under

hösten förväntas ca 20 platser tillfälligt plockas bort för att bidra till effektiviseringskravet 2019. Förskolan kommer redan innan årsskiftet att planera för var och hur det ska genomföras från hösten 2019. Platser i förskoleklass utökas med 29 stycken i budget 2019 eftersom årskullar födda 2012 och 2013 är stora. Fritidshemsplatser för barn 6-13 år ökar med 21 stycken. I tilldelningen igår extra tilldelning för Nibbleskolans fritids där barnen från grundskolan går. En arbetsgrupp tittar på möjligheterna att inom befintlig ram skapa ett " eget " fritids för barnen i grundskolans lägre åldrar från hösten 2019. Budgeten får i så fall justeras under året. Grundskolan utökas med 18 kommunala platser. Här ingår inte köpta platser av andra kommuner och friskolor som ännu är oklart hur platsantalet behöver justeras. Behovet av särskoleplatser fortsätter att öka och i budget -19 utökas platsantalet med 6 stycken. Årskullarna i gymnasieålder minskar något, trots hänsyn till viss förväntad inflytt, därför minskar budgeterade platser med 8 stycken.

Handlingsplaner

Vid resultatuppföljning efter april 2018 visade barn- och utbildningsnämnden en negativ prognos för 2018. Kommunfullmäktige beslutade 2018-06-18 att nämnder som prognostiserade negativ avvikelse i april skulle inlämna en handlingsplan för att kortsiktigt bromsa den negativa ekonomiska utvecklingen och på längre sikt få bättre balans mellan verksamhetens behov och tillgänglig totalekonomi. Under våren och sommaren har en handlingsplan arbetats fram. Vid delårsrapport per augusti prognostiseras inte längre underskott för nämnden. Dock finns en stor osäkerhet i prognosen gällande personalkostnader då nytt avtal för lärare, fritidspedagoger och förskollärare då saknades.

Flera enheter har satt in extra resurser för elever i behov av särskilt stöd utöver tilldelad budget. Inför höstterminens start -18 organiserade skolorna på annat sätt för att komma i balans med budget. Förskolan har temporärt minskat en avdelning då platsbehovet minskat under hösten. Verksamheterna har hållit sträng ekonomisk återhållsamhet. För gymnasieskolan är det trots inflytt under året färre inskrivna elever än vad som budgeterades. Också kostnad per plats är lägre samt kostnad för särskilt stöd, vilket bidrar till en bättre prognos för året.

Inför 2019 behöver omfattande åtgärder tas fram för att få en budget i balans. Tilldelade budgetram motsvarar inte behoven och därtill ett effektiviseringskrav. Förvaltningen har fördelat effektiviseringskravet på olika verksamheter utifrån förutsättningar. Vissa åtgärder på lång sikt, andra på kort sikt. Vissa åtgärder är bestående och andra mer tillfälliga för att klara 2019. I skrivande stund finns ännu inte någon genomarbetad process med verksamheterna då förslaget om beslut till ramar fattades 15:e oktober. Omprioriteringar måste till för att klara behov som inte prioriterades med tillskott kommande treårs period. Förvaltningen kommer att arbeta vidare med omprioriteringar och ny handlingsplan för 2019 om så krävs. Viktigt är även att titta på vilka konsekvenser de omprioriteringar som görs får för våra barn och ungdomar.

Tekniska nämnden

Sammanfattning av nämndens planeringsförutsättningar

Det ekonomiska läget innebär att kompensation och utökade ramar i den utsträckning som behoven prioriteras blir mycket svårt att uppnå, så i realiteten kan ingen nämnd få några garantier på ramtillskott till verksamheten utöver den plan för 2019 som beslutats tidigare. Ytterst blir det en politisk bedömning vilka områden som prioriteras inom ramen för det utrymme som finns tillgängligt.

Planeringsförutsättningar för perioden 2019–2021 för Tekniska förvaltningen är i huvudsak i paritet med tidigare beslutad Mål och budget 2018–2020 dokument för åren 2019 och 2020. Undantaget är att medfinansiering till ny bemanningsenhet har tillkommit.

Uppdraget

Tekniska förvaltningen förvaltar kommunens mark, alltifrån markreserven, skogsfastigheter, gator, gång och cykelvägar samt parkmark. Förvaltningen förvaltar också kommunens byggnader och anläggningar. Förvaltningen fullgör uppgifter som huvudman för kommunens allmänna vatten- och avloppsanläggningar¹.

Den centrala städfunktionen städar kommunens byggnader och lokaler där kommunal verksamhet bedrivs. Mätningsteknisk verksamhet och trafikfrågor ombesörjs även av förvaltningen.

Verksamheten

Förändringar under planeringsperioden:

- Ny organisation träder i kraft 1 januari 2019.
- Delar av planavdelningen går över till Kommunstyrelse förvaltningen, mätverksamheten bibehålls under Tekniska förvaltningen.
- Driftkostnader till följd av nyinvesteringar.
- Driftkostnader till följd av en expansiv exploateringsverksamhet, det tillkommer nya gator och gc-vägar, belysning, lekplatser m.m att förvalta.

¹ För mer information se VA-verksamhetens särskilda dokument.

Nämndens Mål nu gällande

TN nämndens mål	Utfall	Utveckling	Kommentarer
Mål 1: Hallstahammars kommun ska kännetecknas av hög tillgänglighet och service där den moderna teknikens möjligheter används		↑	Målet bedöms bli gul vid årsbokslut 2018.
Mål 2: Hallstahammars kommun är ett samhälle där människors olikheter bidrar till en mångfald och ses som en styrka. Vi arbetar aktivt för ökad folkhälsa. Kommunen stimulerar till ökad fysisk aktivitet. Cykel- och gångtrafiken per invånare skall öka med minst två procentenheter årligen. Rekreation i utemiljöer ökar. Mötesplatser över de traditionella gränserna finns och används.		↔	Läget med målet är oförändrat
Mål 3: Minst en offentlig plats per år ska upplevas som överraskande och förnyad		↔	Målet har alltid uppfyllts och förväntas även uppfyllas under 2018.
Mål 4: Kommunens upphandlingar och inköp är effektiva, ändamålsenliga, tar ekologiska och sociala hänsyn samt stimulerar det lokala näringslivet. Minst 50 procent av alla upphandlade produkter ska vara socialt och miljömässigt hållbara år 2017.		↔	Målet har alltid varit rött och baseras på att indikatorerna inte kan följas upp.
Mål 5: Energianvändning i kommunala fastigheter (el, värme) ska minska med minst 4% per år. -		↔	Svårt att nå upp till målet, då åtgärder med kort pay-off redan var genomförda innan mätperioden påbörjade.

TN nämndens mål	Utfall	Utveckling	Kommentarer
Mål 6: Läckage från vattenledningarna är i nivå eller mindre än 20 procent		↔	Översyn av indikator behövs då den idag endast mäter förhållandet mellan producerad och debiterad volym.
Mål 7: Ledningsnätet för dricksvatten, avloppsvatten och dagvatten är i gott skick.		↑	Det finns underhålls- och spolningsplaner som följs upp årligen. Slammet från reningsverket återvinns. Bräddningen vid reningsverket har minskat kraftigt.
Mål 8: Hallstahammars kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där de anställda är friska, glada och engagerade. I Hallstahammars kommun eftersträvas en jämnare könsfördelning där arbetsplatserna är jämställda och mångkulturella.		↑	Åtgärder för att förebygga ohälsa samt kompetenshöjande åtgärder har genomförts. Anställda som talar ett utomeuropeiskt språk är oförändrat.
Mål 9: 5% mer hushållsavfall till återvinning per år och 5% mindre hushållsavfall till avfallsförbränning per år.		↔	Målet har alltid varit rött och baseras på att indikatorerna inte kan följas upp. Ansvaret för renhållnings-verksamheten ligger på VAFAB.
Mål 10: Natur med höga miljövärden, rik biologisk mångfald och naturreservat ökar i Hallstahammar.		↑	Mer fokus har lagts på att ställa om mark för att gynna nyckelbiotyper, ett exempel på detta är Valstasjön. Skogen är certifierad. Faunadeponier har byggts och ängsmark slås för att gynna nyckelbiotoper.
Mål 11: Investeringar som återbetalar sig genomförs (både tekniska och sociala etc.) och den externa finansieringen genom bidrag ska öka (EU, statliga projektmedel, osv)		↔	Målet är beroende av externa bidrag såsom statliga projektmedel, EU-bidrag m.m.
Mål 12: Hallstahammars kommuns verksamheter ska använda endast förnybar energi 2018.		↑	Målet bedöms uppfyllas i sin helhet 2018 då förnybara bränslen kan komma att nyttjas.

TN nämndens mål	Utfall	Utveckling	Kommentarer
Mål 13: Hallstahammar ska bli en fossilfri kommun. Energianvändningen i Hallstahammar som geografiskt område är 100 % förnybart år 2025.		↑	
Mål 14: Kommunens förmåga att förebygga och hantera kriser och stora samhällsstörningar ska stärkas.		↔	Målet har gått från rött till Gult

Tekniska nämndens mål har sammanlagt 50 indikatorer och utvecklingen av dessa vid senaste mätningen visas i nedanstående tabell.

	2017	Förändring
Gröna	40,8% (20)	81,8%
Gula	28,6% (14)	0,0%
Röda	30,6% (16)	-36,0%

Internkontroll

Förutom generell internkontroll som gäller alla nämnder så följs följande upp av Tekniska förvaltningen:

- Rutiner för brandskydd
- Uppföljning och återrapportering av nämndbeslut.

Uppföljningsfrekvensen är en gång per år.

Driftsbudget

Nedanstående tabell är den nämnden beslutade om innan ändringsbudgeten lades av den nya majoriteten.

TN:s Ramutökning i Mål och budget 2019 - 2021 Nämndsbeslut	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Lönekompensation (2,2%) fler anställda		960	1 020	1 100
Toppbelägga 5%		500		
Kostnadsökning Entreprenader		100	100	100
Digitalisering med långsiktiga underhållsplaner			600	-600
Externt utredningsstöd lokalutnyttjande Kommunhuset inkl. Paviljong & Centralförråd		100	-100	
Framtagande av VA-plan		500	-500	
Underhållsplan för offentlig konst			300	-300
SUMMA UTÖKAD RAM 2019 - 2021		2 160	1 420	300
Effektiviseringskrav			-224	-231
DELSUMMA	39 830	41 766	42 926	43 226
<i>Omfördelning till Bemanningenheten</i>			-350	-350
SUMMA NETTORAM	39 830	41 416	42 576	42 876

Nedanstående tabell visar den gällande ändringsbudgeten som den nya majoriteten enats om i budgetförslaget.

TN:s Ramutökning i Mål och budget 2019 - 2021	Budget	Budget	Plan	Plan
Ändringsbudget	2018	2019	2020	2021
Lönekompensation (2,2%) fler anställda		960	1 020	1 100
Toppbelägga 5%		500		
Kostnadsökning Entreprenader		100		100
Digitalisering med långsiktiga underhållsplaner				-600
Externt utredningsstöd lokalutnyttjande Kommunhuset inkl.				
Paviljong & Centralförråd		100		
Framtagande av VA-plan		500		
Underhållsplan för offentlig konst				-300
Demografisk förändring & vht utveckling			400	
SUMMA UTÖKAD RAM 2019 - 2021		2 160	1 420	300
Effektiviseringskrav		-224		
DELSUMMA	39 830	41 766	42 769	42 847
<i>Omfördelning till Bemanningseenheten</i>		-350	-350	-350
<i>Omfördelning plan till KS</i>		-4 922	-4 922	-4 922
SUMMA NETTORAM	39 830	36 494	37 497	37 575

Procentuell ökning av nettoram inkl omfördelning	-8,38%	2,75%	0,21%
Summa nettoramökning i jämförelse med föregående år (tkr)	-3 336	1 003	78

I omfördelningsbeloppet till följd av att Plan går över till KS ingår följande poster:

Ny organisation Plan från TF till KS:	4 319 tkr
Framtagande av VA-plan från TF till KS:	500 tkr
Del av lönekompensation	103 tkr
SUMMA	4 922 tkr

Att den riktade anslaget för framtagning av VA-planen flyttas till KS förklaras av att detta syftar i regel att möjliggöra en långsiktigt hållbar VA-försörjning i områden som idag inte berörs av de allmänna vattentjänsterna. Det är ett stöd för kommunens olika processer såsom detaljplanering, bygglov, prövning av enskilda avlopp m.m. VA-planen strategiska karaktär är därför mer förenligt med planavdelningens uppdrag.

Driftsbudget (tkr)	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Intäkter	110 150	131 963	131 963	132 763	133 763
Kostnader	-147 732	-171 793	-168 457	-170 260	-171 338
Nettokostnader	-37 582	-39 830	-36 494	-37 497	-37 575

Driftsbudget	Vht områden (tkr)	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
TN övergripande inkl politisk vht		-5 494	-6 982	0	0	0
Område Anläggning		-18 941	-21 166	0	0	0
Område Park		-9 393	-8 893	0	0	0
Område Fastighet		-2 361	-1 827	0	0	0
Område Mark		3 137	3 767	0	0	0
Område Plan		-4 874	-4 729	0	0	0
Område Städ		345	0	0	0	0
Stab inkl politisk verksamhet				-4 010	0	0
Gata/Park				-29 610	0	0
Fastighet				-2 874	0	0
Nettokostnader		-37 581	-39 830	-36 494	-37 497	-37 575

Från och med 1 januari 2019 träder en ny organisation i kraft med andra verksamhetsområden varpå förändringarna redovisas under strecket. Område Städ organisatoriska tillhörighet är oförändrad, området har en s.k. nollbudget. Där verksamhetens kostnader ska balanseras av dess intäkter.

Investeringsbudget

Den samlade investeringsbudgeten är på mycket höga nivåer och det behövs att varje nämnd kan prioritera mellan åren och framför allt ange en prioriteringsordning för 2019 då vi ser att behoven inte kan finansieras i den utsträckning som finns i nuvarande budget och planeringsperiod. För nämnden gäller också att investeringarna innebär ökade kapitalkostnader som ska inrymmas i driftbudgeten.

Avsnittet kommer att redovisas när förslag till investeringsbudget finns.

Volymökningar

- Nya gator såsom Östra Trollebovägen, Södra Näs.
- Nya GC vägar
- Gatubelysning efter Brånstaleden
- Fastigheter har tillkommit såsom Kulturhuset (2700 kvm), Prästgården i Kolbäck (320 kvm).
- Underhållsansvaret på gator, gc-vägar, VA-ledningar och belysning på exploatering på Gröndal.

Handlingsplaner

Tekniska förvaltningens skattefinansierade verksamheter har de senaste åren redovisat en budget i balans varpå några handlingsplaner saknas.

VA-verksamheten

Sammanfattning av VA-verksamhetens planeringsförutsättningar

Det ekonomiska läget innebär att kompensation och utökade ramar i den utsträckning som behoven prioriteras blir mycket svårt att uppnå, så i realiteten kan ingen nämnd få några garantier på ramtillskott till verksamheten utöver den plan för 2019 som beslutats tidigare. Ytterst blir det en politisk bedömning vilka områden som prioriteras inom ramen för det utrymme som finns tillgängligt.

Planeringsförutsättningar för perioden 2019–2021 för VA-verksamheten är i huvudsak kopplade till taxeintäkterna. Taxan är kopplad i sin tur till KPI, och bedömningen är att taxan kommer att utvecklas med ca 2% årligen.

Uppdraget

VA-verksamheten fullgör uppgifter som huvudman för kommunens allmänna vatten- och avloppsanläggningar. Detta omfattar driften av vattenverk, vattentorn, avloppsreningsverk, pumpstationer samt ledningsnät.

Verksamheten

VA-verksamhetens förändringar under planeringsperioden:

- Utökning av en utredningsingenjör i och med ny organisation 1 januari 2019.
- Högre driftkostnader på grund av nyinvesteringar.
- Nya krav på bräddning av avloppsvatten på ledningsnätet. Anskaffning av flödesmätare.²

VA-verksamhetens Mål nu gällande

VA-verksamheten har inte egna mål utan dessa redovisas i Tekniska nämndens dokument.

² Driftkostnadsökningar för VA-verksamheten hanteras via översyn av taxan. I nuläget är brukningsavgifterna kopplade till KPI-index. Anskaffning av flödesmätare har tagits upp som ett investeringsbehov.

Internkontroll

Förutom generell internkontroll som gäller alla nämnder så följs följande upp av VA-verksamheten:

- Uppföljning av återrapportering av nämndbeslut.
- Uppföljning av felkopplade dag- eller dränvattenledningar.

Uppföljningsfrekvensen är en gång per år.

Driftsbudget

Driftsbudget (tkr)	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Intäkter	35 088	35 930	36 530	37 130	37 730
Kostnader	-34 819	-35 930	-36 530	-37 130	-37 730
Nettokostnader	269	0	0	0	0

Den här tabellen summerar på en aggregerad nivå VA-verksamhetens bedömning på omsättning. Bedömningen bygger på antagandet att KPI utvecklas med 2% per år.

Driftsbudget Vht områden (tkr)	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VA-verken	-11 637	-12 089	-12 389	-12 689	-12 989
Ledningsnätet	11 906	12 089	12 389	12 689	12 989
Nettokostnader	269	0	0	0	0

Investeringsbudget

Den samlade investeringsbudgeten är på mycket höga nivåer och det behövs att varje nämnd kan prioritera mellan åren och framför allt ange en prioriteringsordning för 2019 då vi ser att behoven inte kan finansieras i den utsträckning som finns i nuvarande budget och planeringsperiod. För nämnden gäller också att investeringarna innebär ökade kapitalkostnader som ska inrymmas i driftbudgeten.

Avsnittet kommer att redovisas när förslag till investeringsbudget finns.

Volymökningar

- Utökning av verksamhetsområde för områdena Bergs kyrkby, Tibble, Svenby och Norrby, enligt ett föreläggande från Länsstyrelsen.
- Exploatering av nya områden medför ett ökat underhållsansvar för ledningar, behov av ökad kapacitet på VA:s anläggningar.

Handlingsplaner

VA-verksamheten har över en längre period redovisat en budget i balans. De årliga avvikelser hanteras via utjämningsfonden som ska enligt rekommendationer nollställas efter tre år.

Bygg och miljönämnden

Sammanfattning av nämndens planeringsförutsättningar

Det ekonomiska läget innebär att kompensation och utökade ramar i den utsträckning som behoven prioriteras blir mycket svårt att uppnå, så i realiteten kan ingen nämnd få några garantier på ramtillskott till verksamheten utöver den plan för 2019 som beslutats tidigare. Ytterst blir det en politisk bedömning vilka områden som prioriteras inom ramen för det utrymme som finns tillgängligt.

Nuvarande planeringsförutsättningar avviker något mot tidigare planeringsramar, för enskilda året 2019 har det tillkommit medel för att finansiera ett samarbete med Kundcenter. Nämndens uppdrag utökas också med ansvar för tillsyn och prövning av alkohollagen, tobakslagen samt läkemedelslagstiftningen. Ramen justeras med medel för detta. Plan och bygglagen skärps från 1 januari med avseende på administrativa rutiner och handläggningstid. Konsekvenserna av detta är inte kartlagda, men kraven på effektiv hantering av inkommande ärenden ökar väsentligt.

Uppdraget

Bygg och miljönämnden är den lokala myndigheten som ansvarar för tillsyn och prövning enligt främst miljöbalken, plan och bygglagen och livsmedelslagstiftningen. Uppdraget omfattar också från 1 januari år 2019 även tillsyn och prövning enligt alkohollagen, tobakslagen samt läkemedelslagstiftningen.

Verksamhetens planeringsförutsättningar

Verksamheten utökas till 2019 med 1,0 personal (0,5 tjänst) för tillsyn och prövning enligt alkohollagen, tobakslagen samt läkemedelslagstiftningen. 0,5 tjänst säljs för samma uppdrag enligt befintligt avtal till Fagersta kommun. Tjänsten har legat på socialnämnden tidigare.

Samarbete med kundcenter motsvarande 0,25 tjänst inrättas från årsskiftet. Till en början kommer frågor rörande plan och bygglagen utgöra den större delen av uppdraget. Enklare frågor och besvarande av frågor kring ärenden ska skötas av kundcenter.

Byggnadsinspektörerna ska genom samarbetet få mer utrymme för handläggning av ärenden.

Plan och bygglagen ändras från 1 januari med bland annat skärpta krav på att klara tider för handläggning av bygglov och anmälan. Överskriden handläggningstid, generellt uttryckt tio veckor, medför rätt till fem procents reduktion av avgift per vecka i förlängd handläggningstid. Ökade krav på information och tidsgräns för granskning införs också. Det blir av stor vikt att inkommande ärenden hanteras snabbt och effektivt.

Nämndens Mål

	Utfall	Historisk utveckling	Kommentarer
Mål 1: Bygg och miljönämnden och dess förvaltning skall utöva en korrekt myndighetsutövning och ge bästa möjliga service till kommuninvånarna inom de ramar kommunfullmäktige beslutar.		↑	Nöjdhetsindex 79 överträffar slutliga målvärdet på 74 för mandatperioden. Bygg har under perioden haft både korta och längre handläggningstider. Handläggningstider för tillstånd och anmälan enligt miljöbalken har varit korta. : Måttlig till god måluppfyllelse
Mål 2: Valstasjön ska bli naturreservat 2018.		↑	Bildandet av reservatet är långt framskridet. Längre tid än beräknat har åtgärder tagit. Projektet har dock fått LONA-stöd. Troligen är det mesta klart 2019. : Måttlig till god måluppfyllelse
Mål 3: Våra naturområden och vår biologiska mångfald skall bevaras och utvecklas, samt tillgängliggöras för kommunens invånare och andra besökare.		↑	Kommunägd skog är certifierad, vilket ger bättre möjligheter till ökad hänsyn och visst skydd. Reservatsbildning är på gång. Alla avverkningsanmälningar är besökta i fält. : God måluppfyllelse
Mål 4: Möjliggöra attraktiva boendemiljöer genom ett aktivt och förebyggande tillsynsarbete som främjar trygghet och trivsel.		↓	Volymen på miljö- och livsmedelstillsynen har inte nått målsättning på grund av personalbrist i senare delen av tidsperioden. : Sämre måluppfyllelse
Mål 5: Alla bristfälliga avlopp ska ha inventerats till 2018 och åtgärdats till 2020.		↑	Absoluta merparten av avloppen är inventerade. Enstaka anläggningar påträffas efter noggrannare genomgångar. Tempot har gått ner något på grund av personalomsättning : God till måttlig måluppfyllelse

Internkontroll

Endast generell internkontroll finns för nämnden. Ej beslutat för år 2019 ännu.

Granskningsområde/rutin	Kontrollmoment	Ansvarig	Hur ofta
Uppföljning av avtalstroheten	Granskning av om KFs riktlinjer för inköp och upphandling efterlevs. Tre granskningsdelar: 4. Avtalstroheten 5. Efterlevs riktlinjerna för direktupphandling -40.000 kronor per år. 6. Att leverantörer betalat skatter och avgifter.	Ek chef kommunjurist	En gång per år.
Uppföljning av förekomst av betalningspåminnelser	Granskning av leverantörsfakturor med avseende på betalning i förhållande till förfallodag	Ek chef	Två gånger per år
Avslutad i IT-system efter avslutad anställning	Granskning av att alla som avslutat sin anställning i förvaltningen också är avslutade i olika IT-system. Nytt system som ska följas upp 2018.	IT samordnare Lönechef	En gång per år.
Tillgänglighet telefoni	Extern granskning av tillgängligheten via telefon.	Kundcenterchef Förvaltningschef	En gång per år

Driftbudget

Nedanstående tabell är den nämnden beslutade om innan ändringsbudgeten lades av den nya majoriteten.

BMN:s Ramutökning i Mål och budget 2019 - 2021 Nämndsbeslut	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Lönekompensation (2,2%) fler anställda		140	145	150
Utöka samarbete med Kundcenter		150		
Bostadsanpassning			250	250
SUMMA UTÖKAD RAM 2019 - 2021		290	395	400
Effektiviseringskrav		-44	-47	0
DELSUMMA	8 773	9 019	9 258	9 658
<i>Omfördelning till Bemanningenheten</i>		-30	-30	-30
SUMMA NETTORAM	8 773	8 989	9 228	9 628

Nedanstående tabell visar den gällande ändringsbudgeten som den nya majoriteten enats om i budgetförslaget.

BMN:s Ramutökning i Mål och budget 2019 - 2021	Budget	Budget	Plan	Plan
Ändringsbudget	2018	2019	2020	2021
Lönekompensation (2,2%) fler anställda		140	145	150
Utöka samarbete med Kundcenter		150		
Bostadsanpassning			250	250
SUMMA UTÖKAD RAM 2019 - 2021		290	395	400
Effektiviseringskrav		-44		
DELSUMMA	8 773	9 019	9 224	9 573
<i>Omfördelning till Bemanningseenheten</i>		-30	-30	-30
<i>Omfördelning från SN till Miljö och bygg</i>		35	35	35
SUMMA NETTORAM	8 773	9 024	9 229	9 578

Procentuell ökning av nettoram inkl omfördelning 2,86% 2,27% 3,78%

Summa nettoramökning i jämförelse med föregående år (tkr) 251 205 349

Nuvarande planeringsförutsättningar avviker något mot tidigare planeringsramar, för enskilda året 2019 har det tillkommit medel för att finansiera ett samarbete med Kundcenter, något som bedöms vara en kvalitetsökning. Utöver detta har Bygg- och miljöförvaltningen fått vara medfinansierad av den centrala bemanningseenheten.

För planeringsperioden kan det ytterligare nämnas att verksamheten för alkoholtillstånd flyttas från Socialförvaltningen till Bygg- och miljöförvaltningen. Detta innebär att nettoramen för verksamheten flyttas till Bygg och miljöförvaltningen från och med 2019.

Sammantaget uppgår förändringen 2019 till + 251 tkr.

Driftsbudget (tkr)	Bokslut	Budget	Budget	Plan	Plan
	2017	2018	2019	2020	2021
Intäkter	5 242	4 406	4 966	4 966	4 966
Kostnader	-13 785	-13 179	-13 990	-14 195	-14 544
Nettokostnader	-8 543	-8 773	-9 024	-9 229	-9 578

Minskning av intäkter mellan 2017 och 2018 baseras på två händelser:

1. Intäkt från KS gällande miljöstrateg (500 tkr): KS betalade för miljöstrategen under 2017, fr.o.m. 2018 har en ny enhet startats under KS där miljöstrategen ingår.
2. Minskat intäktskrav bygglovsintäkter (250 tkr): Ram för ytterligare bygglovshandläggare erhöles i etapper, halva beloppet 2017 och fullt ut 2018. Intäktskravet minskade därmed från 2018. Bygglovsintäkterna är väldigt rörliga där volymen avgör resultatet, skulle en ny trend kunna tydjas under planeringsperioden kommer också de budgeterade intäkterna att revideras.

Intäkt- och kostnadsökning från 2019 förklaras av utökad uppdrag i form av att verksamheten för alkoholtillstånd tillkommer.

Driftsbudget	Vht områden (tkr)	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
	Område Miljö inkl politisk vht	-3 226	-3 356	-3 518	0	0
	Område Bygg	-5 317	-5 417	-5 506	0	0
Nettokostnader		-8 543	-8 773	-9 024	-9 229	-9 578

Investeringsbudget

Den samlade investeringsbudgeten är på mycket höga nivåer och det behövs att varje nämnd kan prioritera mellan åren och framför allt ange en prioriteringsordning för 2019 då vi ser att behoven inte kan finansieras i den utsträckning som finns i nuvarande budget och planperiod. För nämnden gäller också att investeringarna innebär ökade kapitalkostnader som ska inrymmas i driftbudgeten.

Bygg och miljönämnden har varken egna eller beställda investeringsprojekt under planeringsperioden.

Volymökningar

Nyckeltal för verksamheten är i det närmaste obefintliga vad gäller offentlig statistik. Det kan konstateras att i en växande kommun ökar också volymen ärenden för bygg och miljönämnden. Dels är volymen ansökningar av t ex bygglov högre sett några år tillbaka och dels ökar tillsynsbehovet i takt med att befolkningens mängd och verksamheter växer.

Handlingsplaner

Utfallen de senaste 3 åren har fluktuerat en del, stora överskott redovisades under 2015 och 2016 och ett underskott vid senaste bokslutet. De stora fluktuationer härrör från området Bygg där både bygglovsintäkterna och bostadsanpassningskostnaderna är rörliga. Dessutom utgör dessa poster en stor del av ramen varpå handlingsplaner endast kunnat påverka utfallet på marginalen.

Prognosen för 2018 pekar på ett överskott varpå någon giltig handlingsplan saknas.

Kultur och fritidsnämnden

Sammanfattning av nämndens planeringsförutsättningar

Kommunstyrelsen har den 15 oktober 2018 beslutat om ett förslag till nettoramar inför mål och budget 2019-2021 som ska ligga som underlag inför fullmäktiges beslut i december 2018. Enligt förslaget tilldelas kultur- och fritidsnämnden en ramutökning med 5 000 tkr den kommande treårsperioden. Under samma period ska nämnden göra effektiviseringar med -930 tkr. Den 1 januari 2019 skapas en kommunövergripande bemanningsenhet inom kommunstyrelseförvaltningen. Finansiering av den nya enheten sker genom omfördelning av befintlig budgetram. Kultur- och fritidsnämnden överför -100 tkr till kommunstyrelseförvaltningen.

År 2018 har kultur- och fritidsnämnden gjort omfördelningar inom ram för att finansiera en utökning inom fritidsgårdar för att möta ökat antal besökare samt en utökning med en aktivitetsskapare för en särskild verksamhet för barn i yngre åldrar. År 2019 har nämnden fått ramökning och kan nu finansiera den utökade tjänsten inom fritidsgårdar. Däremot måste tjänsten aktivitetsskapare avvecklas. Kultur- och fritidsnämnden har år 2019 fått full kompensation för löneökningar samt för kapitalkostnader för genomförda investeringar. Nämnden har även fått ramutökning för sommarguideverksamhet på Skantzenområdet. Denna verksamhet har pågått sedan år 2017 men har då finansierats genom omfördelningar inom ram. Ramen har också utökats för att täcka kostnader för underhåll och vinterförvaring av båtarna Rex och Albert. Nämnden har fått ett nytt uppdrag, att skapa en fritidsbank. För det nya uppdraget ges ramtillskott år 2019 och 2020.

Uppdraget

Kultur- och fritidsnämndens uppdrag är att främja och följa utvecklingen avseende kultur- och fritidsverksamhet i kommunen. De ska ha ett nära samarbete med i kommunen verksamma föreningar, organisationer och kulturarbetare inom nämndens verksamhetsområde och stimulera det arbete som dessa bedriver. Kultur- och fritidsnämnden ska minst en gång per år anordna en ceremoni för nya svenska medborgare för att högtidlighålla deras nya medborgarskap. Nämnden ska aktivt arbeta för ökad folkhälsa.

Verksamheten

Kultur- och fritidsnämnden har fått ett nytt uppdrag år 2019, att skapa en fritidsbank. Nämnden ska utreda i vilken form fritidsbanken ska arrangeras. Kommunstyrelsen föreslår att samverkan ska ske med föreningslivet och civilsamhället.

Nämndens mål

Hallstahammars kommuns vision 2025 antogs 2015 i kommunfullmäktige. Visionen beskrivs under rubrikerna Enkelt och nära, Nyttänkande och kreativt samt Ansvar och engagemang.

Utifrån kommunens vision antog kultur- och fritidsnämnden sina mål för perioden 2016-2019. Redovisning av måluppfyllelse av de nya målen gjordes första gången år 2017.

Kultur- och fritidsnämndens mål är:

- Kulturhuset är navet i alla kulturverksamheter i kommunen.
- Hallstahammars kommun ska erbjuda ett attraktivt föreningsliv för alla kommunens invånare oavsett kön, ålder, religion, sexuell läggning, funktionsnedsättning och etnicitet. Fokus ska läggas på barn och ungdom.
- I Hallstahammars kommun ska kommuninvånarna lockas av den natursköna, stimulerande och attraktiva miljön i samband med olika aktiviteter. Detta ska bidra till ökad folkhälsa.
- Besöksnäringens mångfald ska utvecklas med attraktiva centrummiljöer i tätorterna Strömsholm, Kolbäck och Hallstahammar och vara tillgänglig med en god service, så att de personer som besöker Hallstahammars kommun ska känna att man gärna återkommer.
- Verksamheterna ska präglas av ett jämlikt och jämställt tänkande både ur ett planeringsperspektiv och i praktiken.
- Alla anställda inom kultur- och fritidsförvaltningen har rätt till kompetensutveckling inom sina yrken.
- Sommaraktiviteter barn och ungdom ska hållas öppna och innehålla stimulerande och utvecklande aktiviteter som bidrar till att man känner glädje och delaktighet.
- Äldre och personer med funktionsnedsättning ska ha goda möjligheter att delta i kulturella aktiviteter och i uteaktiviteter som främjar deras hälsa.

Hallstahammars kommuns måluppfyllelse ska i alla kommunala nämnder redovisas i grönt, gult och rött utifrån hur vi står oss jämfört mot övriga kommuner i riket, Kommunens kvalitet i korthet (KKiK) mm eller enligt fastlagd värderingsmetod. Om det saknas aktuella mätdata för underliggande indikatorer som påverkar måluppfyllelsen väsentligt markeras utfallet grått. Nedan redovisas en sammanställning över nämndens måluppfyllelse år 2017 och delår 2018.

	Måluppfyllelse	Delvis måluppfyllelse	Ej uppfyllt	Saknas mätdata
2018 delår	12,5 %	0 %	0 %	87,5 %
2017	62,5 %	25 %	0 %	12,5 %

Internkontroll

Kultur- och fritidsförvaltningens internkontrollplan är fastställd 2017-02-22. Sex områden granskas under året och granskningen är satt till en eller två gånger per år. Resultatet redovisas i samband med årsredovisningen. De sex områdena som granskas är; uppföljning av avtalstrohet, uppföljning av förekomst av betalningspåminnelser, avslutad i IT-system efter avslutad anställning, rutiner för brandskydd, tillgänglighet telefoni samt tillgänglighet e-post.

Driftsbudget

Nedanstående tabell är den nämnden beslutade om innan ändringsbudgeten lades av den nya majoriteten.

KFN:s Ramutökning i Mål och budget 2019 - 2021 Nämndsbeslut	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Lönekompensation (2,2%)		430	440	450
Fritidsgården öppen hela sommaren samt ökad bemanning		400		
Kapitalkostnad renovering Skantzöbadet			1 200	
Kapitalkostnad reningsanläggning Vallmobadet			300	
Kapitalkostnad VA Skantzö camping		50		
Kapitalkostnad källare Nibblehallen		70		
Sommarguideverksamhet etapp 1 på Skantzenområdet		200		
Underhåll och vinterförvaring båtarna Rex och Albert		150		
Kapitalkostnad reningsanläggning Vallmobadet			300	
Kapitalkostnad Skatepark etapp 2			70	
Kapitalkostnad iordningställande av parkeringsplats för besökare till Skantzö och Skantzen			40	
Utökade öppettider för fritidsgårdsverksamheten i Hhr och Kbk - lördagsöppet			500	
Anställning av ungdomar i kulturhuset på BEA i åldern 18-20 år			200	
Fritidsbank		100	100	
SUMMA UTÖKAD RAM 2019 - 2021		1 400	3 150	450
Effektiviseringskrav		-207	-217	
DELSUMMA	40 336	41 529	44 349	44 799
<i>Omfördelning till Bemanningseenheten</i>		-100	-100	-100
SUMMA NETTORAM	40 336	41 429	44 249	44 699

Nedanstående tabell visar den gällande ändringsbudgeten som den nya majoriteten enats om i budgetförslaget.

KFN:s Ramutökning i Mål och budget 2019 - 2021	Budget	Budget	Plan	Plan
Ändringsbudget	2018	2019	2020	2021
Lönekompensation (2,2%)		430	440	450
Fritidsgården öppen hela sommaren samt ökad bemanning		400		
Kapitalkostnad VA Skantzö camping		50		
Kapitalkostnad källare Nibblehallen		70		
Sommarguideverksamhet etapp 1 på Skantzenområdet		200		
Underhåll och vinterförvaring båtarna Rex och Albert		150		
Fritidsbank		100		
Demografisk förändring & vht utveckling			2 710	
SUMMA UTÖKAD RAM 2019 - 2021		1 400	3 150	450
Effektiviseringskrav		-207		
DELSUMMA	40 336	41 529	44 186	44 406
<i>Omfördelning till Bemanningseenheten</i>		-100	-100	-100
SUMMA NETTORAM	40 336	41 429	44 086	44 306

Procentuell ökning av nettoram inkl omfördelning 2,71% 6,41% 0,50%

Summa nettoramökning i jämförelse med föregående år (tkr) 1 093 2 657 220

Driftsbudget (tkr)	Bokslut	Budget	Budget	Plan	Plan
	2017	2018	2019	2020	2021
Intäkter	13 051	10 825	10 825	10 825	10 825
Kostnader	-53 308	-51 161	-52 254	-54 911	-55 131
Nettokostnader	-40 257	-40 336	-41 429	-44 086	-44 306

Driftsbudget	Bokslut	Budget	Budget	Plan	Plan
Vht områden (tkr)	2017	2018	2019	2020	2021
Övergripande	-5 488	-4 825	-4 942		
Kultur och fritid	-29 702	-31 395	-32 041		
Bad och camping	-4 238	-4 116	-4 446		
Projekt Albert	-830	0	0		
Nettokostnader	-40 257	-40 336	-41 429	-44 086	-44 306

Handlingsplaner

Kultur- och fritidsnämnden redovisade i april 2018 en negativ prognos för år 2018 på -600 tkr, varav projekt Albert -500 tkr. I augusti är prognosen för år 2018 -1 370 tkr och avser helt projekt Albert. Den obalans som tidigare fanns i den ordinarie verksamheten i kultur- och fritidsnämnden är borta tack vare den varma sommaren och ökat antal besökare till Skantzöbadet.

Huvudmålsättningen med att rusta upp pråmen Albert var att skapa en ny form av mötesplats, där det öppna fartyget Albert bjuder samman individer som står långt ifrån arbetslivet och integration. Projektets målgrupper är ungdomar upp till 25 års ålder, personer med lindrig kognitiv/neuropsykiatrisk funktionsnedsättning samt personer med annan etnisk bakgrund än svensk. Samverkansparter är Arbetsförmedlingen, kommunens LSS-verksamhet, Strömsholms Kanal AB m.fl. Projektet dras med ett kraftigt underskott jämfört med den budget som upprättades vid projektstart för 1,5 år sedan. Dock är det viktigt att poängtera att av de 27 personer som hittills deltagit har bl.a. 8 personer som tidigare stått långt ifrån arbetet fått sysselsättning och tillsvidareanställning i väletablerade företag i Hallstahammar, Västerås och Stockholm tack vare de erfarenheter och meriter som detta projekt skapat. Att dessa personer nu kan försörja sig själva och dessutom genererar skatteintäkter har minskat kommunens utgifter av bl.a. försörjningsstöd. Väger man in detta i helhetsbedömningen så torde projektet också ekonomiskt sett bedömas som positivt. Dock ligger hela kostnaden för projektet i kultur- och fritidsnämnden.

Projektet pråmen Albert ska från och med 1 november 2018 hållas vilande. Kultur- och fritidsförvaltningen har fått i uppdrag att redovisa olika framtidsalternativ för pråmen samt en annan lämplig placering under utredningstiden.

Ekonomisk sammanställning

Driftsbudget

DRIFTREDOVISNING (tkr)	BOKSLUT 2017	BUDGET 2018	BUDGET 2019	PLAN 2020	PLAN 2021
KOMMUNSTYRELSEN					
NETTOKOSTNADER	-74 662	-75 388	-85 749	-87 828	-90 876
TEKNISKA FÖRVALTNINGEN					
NETTOKOSTNADER	-37 314	-39 830	-36 494	-37 497	-37 575
BYGG OCH MILJÖFÖRVALTNINGEN					
NETTOKOSTNADER	-8 543	-8 773	-9 024	-9 229	-9 578
BARN OCH UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN					
NETTOKOSTNADER	-368 476	-382 861	-393 623	-409 271	-423 735
SOCIALFÖRVALTNINGEN					
NETTOKOSTNADER	-386 255	-421 208	-432 265	-444 023	-461 065
KULTUR OCH FRITIDSFÖRVALTNINGEN					
NETTOKOSTNAD	-40 257	-40 336	-41 429	-44 086	-44 306
ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN					
NETTOKOSTNADER	-1 777	-2 050	-2 050	-2 050	-2 050
REVISION					
NETTOKOSTNADER	-714	-780	-800	-820	-820
VALNÄMND					
NETTOKOSTNADER	-41	-750	-75	-75	-75
MÄLARDALENS BRAND OCH RÄDDNING					
NETTOKOSTNADER	-8 472	-8 600	-8 810	-8 942	-9 219
KOLBÄCKSÅDALENS PENSIONSFRÖBUND					
NETTOKOSTNADER	0	0	0	0	0
FINANSFÖRVALTNINGEN					
			<i>Inkl Fullfondering 22 MSEK/År</i>		
NETTOKOSTNADER	29 318	58 987	58 987	58 987	58 987
DRIFTSNETTOKOSTNADER	-897 191	-921 589	-951 332	-984 834	-1 020 312

Investeringsbudget

Investeringsbudgeten inkluderar ett upplåningsbehov och avser budgetåret 2019 där planåren inte ingår i det beslutet om det inte utgörs av fleråriga större investeringsprojekt som startar upp under 2019 där det kräver upplåning enligt lyftplaner för de större projekten men upplåningen sker årsvis.

Investeringsbudget (tkr)	Budget 2018	Överfört fr 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Summa perioden
Investeringar Affärsverksamhet						
LEDNINGSNÄTETS INVESTERINGAR	10 900	1 360	6 360	5 000	10 000	21 360
VERKENS INVESTERINGAR	6 000	1 880	6 380	15 000	4 500	25 880
NY LASTBIL (TB)			1 800			1 800
LASTBIL			0	1 854		1 854
VATTEN OCH AVLOPP TILL BERG	400	0	10 000	10 000		20 000
SEPARERING AV DAG- OCH SPILLVATTEN			300	300	300	900
Investeringar Energi						
DIV OBJEKT, VÄRME-VENT	2 695	400	1 900	1 500	1 500	4 900
ENERGIINVESTERINGAR	6 720	2 670	3 000	3 000	3 000	9 000
Investeringar Förvaltningsuppdrag						
TILLBYGGNAD TUNBO (BUN)	25 000		30 000			30 000
UTEMILJÖ SKOL OCH FÖRSKOLOR (BUN)	500		500	500		1 000
SKOLINVENTARIER (BUN)			2 000			2 000
NY SKOLA PÅ NÄSLUND (BUN)	(1000 tkr)		10 000	50 000	20 000	80 000
OMBYGGNAD ÄDELSTENEN (SN)			1 000	2 000	52 000	55 000
SKANTZÖBADET INKL DUK (KFN)	6 000	5 810	12 000	12 000		24 000
ÄVENTYRSGOLFBANA + LEKPARK (KFN)	1 500	1 450	1 500			1 500
VALLMOBADET (KFN)			1 000	5 000		6 000
UPPRUST AV GAMLA SMEDJAN (KFN)				1 000		1 000
UTÖKN 10 PLATSER PÅ SKANTZÖ CAMP (KFN)			250	0		250
SKATEPARK ET 2 (KFN)			600			600
MOBILA PUBLIKPLATSER TILL SKANTZENS UTOHUSSCEN (KFN)				800	800	1 600
PERMANENT LÖSNING FÖR PAV. PÅ KOMMUNHUSET (KS)					15 000	15 000
DIGITALISERINGSSATSNING (KS)	5 000	4 700	3 200	2 500	2 500	8 200
STADSNÄT (KS)	17 300	12 560	23 000	23 000		46 000
STADSNÄT YTTRELLIGARE MEDEL ENL KF BESLUT (KS)			6 000	6 000		12 000
Investeringar Maskinpark						
ÅKGRÄSKLIPPARE				100	103	203
ÅKGRÄSKLIPPARE JD				700		700
NY TRAKTOR JD				700		700
REDSKAPSBÄRARE (WILLE 455)				1 000	0	1 000
REDSKAPSBÄRARE (WILLE 655)					1 500	1 500

Investeringsbudget (tkr)	Budget 2018	Överfört fr 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Summa perioden
Ny och reinvesteringar TN						
TN OFÖRUTSEDDA INVEST	1 000		1 000	1 000	1 000	3 000
SANERING VA (rotrenovering fastigheter)	1 200			1 000	1 000	2 000
FÖRSKÖNING ALLMÄNNA PLATSER	300			300	300	600
LEKPLATSER	2 500		1 000	2 000	2 500	5 500
FÖRNYELSE BELYSNING	1 200			500	500	1 000
TRAFIKSÄKERHETSÅTGÄRDER	1 000		500	500	500	1 500
OFÖRUTSEDD GATUOMBYGGNAD	500			500	500	1 000
OFÖRUTSEDD STÖRRE OMBYGGNATION FASTIGHETER	500			500	500	1 000
CYKELVÄG STRHLM-KBK	10 000	8 540	5 000	4 000		9 000
BELYSNING NY GC-VÄG KOLBÄCK-STRÖMSHOLM			2 000			2 000
CYKELRELATERADE INVESTERINGAR	1 000			1 000	1 000	2 000
NYA HYRESAVTAL SKALSKYDD, UTEMILJÖ,KÖK	5 485	3 175	4 675	1 500	1 500	7 675
CENTRUMUTVECKLING	10 000			2 500	5 000	7 500
RESECENTRUM, ej budgeterat 2018	(600 tkr)			10 000	10 000	20 000
ÅTGÄRDA BRISTFÄLLIG VÄGKROPP PÅ VÄGNÄTET			1 000	1 000	1 000	3 000
Exploateringar						
ENERGIGATAN INDUSTRIOMR/SÖDRA NIBBLE	2 500	0				
NÄS	1 600	-100		500		500
FASANEN	6 000	-8 000	6 500			6 500
VATTENTORNET	1 000	450	20 000	5 000		25 000
STENHAGSVÄGEN	400	-500				
SMEDJEGATAN	3 500	0				
MYRAN	200	0		1 000		1 000
KNEKTBACKEN inkl bidrag	2 500	1 500	7 000	35 000		42 000
ERIKSBERG INDUSTRIOMR	2 900	1 900	0	9 000	1 000	10 000
HACKSPETTEN		-600			9 000	9 000
"STRÖ"EXPLOATERINGAR					2 000	2 000
ÖSTRA NIBBLE	0	-266				
EJ RIKTADE EXPLOATERINGAR	4 400	4 400				
Investeringar som avslutas 2018	32 474	600				
Summa Investeringar	174 174	41 929	169 465	218 754	148 503	536 722

Resultatbudget

Resultatbudget (tkr)	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Driftens Nettokostnader	-897 198	-921 750	-951 332	-984 834	-1 020 312
Avskrivningar	-32 056	-36 000	-40 000	-41 000	-42 000
<i>Verksamhetens nettokostnader</i>	-929 254	-957 750	-991 332	-1 025 834	-1 062 312
Skatteintäkter	677 809	695 483	716 706	733 310	765 030
Generella statsbidrag och utjämnung	254 663	258 284	271 176	297 665	305 887
Finansiella intäkter	44 832	14 000	14 000	14 000	14 000
Finansiella kostnader	-2 286	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
<i>Resultat före extraordinära poster</i>	45 764	5 017	5 550	14 141	17 605
Årets resultat	45 764	5 017	5 550	14 141	17 605
Vht nettokostnad/skatter o gen statsbidrag	99,65%	100,42%	100,35%	99,50%	99,20%
Resultatöverskott	4,91%	0,53%	0,56%	1,37%	1,64%

Balansbudget

Balansbudget (tkr)	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	873 854	1 012 628	1 141 143		
Summa anläggningstillgångar	873 854	1 012 628	1 141 143		
BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR					
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Summa omsättningstillgångar	552 934	483 236	471 214		
Summa tillgångar	1 426 788	1 495 864	1 612 357		
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	726 937	771 335	778 456	785 949	802 033
Årets resultat	45 764	5 178	5 550	14 141	17 605
Resultatutjämningsreserv	0	0	0	0	0
Övrigt eget kapital	-1 366	1943	1943	1943	1943
Summa eget kapital	771 335	778 456	785 949	802 033	821 581
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	17 159	17 159	17 159	17 159	17 159
Skulder					
Långfristiga skulder	371 236	433 191	542 191		
Kortfristiga skulder	267 058	267 058	267 058		
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	1 426 788	1 495 864	1 612 357	819 192	838 740
Soliditet exklusive ansvarsförbindelsen	54,06%	52,04%	48,75%		

